

KORRUPCIÓELLENES

MEGFELELÉSI PROGRAM

TARTALOM

I. FEJEZET

KORRUPCIÓELLENES PROGRAM 2

1. A korrupcióellenes program célja 2
2. A csoport álláspontja: zéró tolerancia a korrupció esetében 2
3. Megértési és gondossági kötelezettségek 3
4. Vezető tisztségviselők felelőssége - a vezető tisztségviselők álláspontját tükröző nyilatkozat 5
5. Megfelelésért felelős tisztviselő kinevezése 6
6. Tájékoztatás és képzés 6
7. Megelőzés és felderítés 8
8. Ellenőrzés és belső értékelés 12
9. A francia politikai és közigazgatási karral kapcsolatos egyes lobbitevékenységek bejelentése 13
10. Jogi, közigazgatási és fegyelmi szankciók 13

II. FEJEZET

A KORRUPCIÓELLENES JOGSZABÁLYOK RÖVID ÁTTEKINTÉSE 15

1. Tényállások és szankciók 15
2. A vesztegetés és a korrupció elleni küzdelem erősítése 21
3. Nemzetközi egyezmények 24
4. A visszaszorítás eredményessége: a büntető bíróságok joghatósága - igazságügyi együttműködés - jelentés 26

III. FEJEZET

A CSOPORT KORRUPCIÓ VESZÉLYÉT HORDOZÓ HAT GYAKORLATRA VONATKOZÓ SZABÁLYAI 29

1. Ajándékok és reprezentáció 29
2. Politikai támogatás 31
3. Támogatás 32
4. Szponzoráció 34
5. Megbízottak és kereskedelmi alapon segítséget vagy támogatást nyújtó más harmadik személyek („közvetítők”) 35
6. Lobbizás (Érdekképviselet) 42

IV. FEJEZET

HASZNOS LINKEK ÉS HIVATKOZÁSOK 46

MELLÉKLET

A FRANCIA POLITIKAI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KARRAL KAPCSOLATOS EGYES LOBBITEVÉKENYSÉGEK BEJELENTÉSE 48

A SZERKESZTŐ ELŐSZAVA

Etikai kódexünk mellett egy olyan Korrupcióellenes megfelelési programot is be kívántam vezetni, amely kézzel fogható, működő magatartási kódexként szolgál.

A korrupció elleni küzdelem erősödik számos nemzeti jogszabály és főbb nemzetközi szerződés bevezetésével, ami a vállalkozások számára egyértelműen kedvező. Ezek a jogszabályok és egyezmények ösztönzik a vállalkozásokat, hogy saját megfelelési programjuk bevezetésével küzdjenek a korrupció ellen.

Csoportunk teljesen nyilvánvalóan nem tolerálja a korrupciót semmiféle formában. A csoport jövője múlik ügyfelei, munkavállalói, részvényesei és magán-, illetve állami partnerei bizalmán: növekedése és fejlődése csak akkor lesz biztosított, ha irányukba felelős, átlátható és őszinte hozzáállást tanúsít.

A korrupciós gyakorlatok minden formája elutasításának valamennyiünk számára alapvető kötelességnek kell lennie. Kiemelten felhívom a csoport tagvállalatai és gazdálkodó egységei felső vezetőinek figyelmét ezzel kapcsolatos felelősségükre. Feltétlenül kérem őket, hogy gondosan tanulmányozzák ezt a megfelelési programot, terjesszék széles körben a munkavállalók körében, és gondoskodjanak arról, hogy a korrupció tilalmára, megelőzésére és ellenőrzésére vonatkozó szabályait Franciaországban és külföldön is hathatósan betartsák.

Mindenkinek meg kell értenie, hogy a csoport nem tűri a korrupciót tiltó szabályok semmiféle megszegését. Mindenkinek képzésen kell részt vennie, aki korrupció veszélyét hordozó helyzetbe kerülhet és nem hagyható magára a felmerülő ilyen jellegű problémák megoldásában. A munkavállalóknak tudniuk kell, hogy mindig számíthatnak vállalatuk felettes vezetőire abban, hogy segítséget nyújtanak számukra a probléma megoldásában az etikai tisztviselő segítségével, és a helyes döntés meghozatalakor támogatják őket.

Martin Bouygues
elnök-vezérigazgató

I. FEJEZET KORRUPCIÓELLENES PROGRAM

1 A KORRUPCIÓELLENES PROGRAM CÉLJA

Ez a megfelelési program (a „megfelelési program”) kiegészíti a csoport-szintű etikai kódex 16. cikkét, amely kimondja, hogy a csoport1 tevékenysége, és különösen a szerződések letárgyalása és megkötése – sem a magán-, sem az állami szektorban – nem vezethet megvesztegetéshez, befolyással üzérkedéshez vagy hasonló bűncselekményekhez. Ismerteti a csoport álláspontját és az ebből eredő kötelezettségeket és felelősségeket.

A megfelelési program I. fejezete fekteti le azokat a korrupcióellenes jelentéstételi, megelőzési, felderítési, ellenőrzési és szankciós intézkedéseket, amelyeket Franciaországban vagy külföldön a csoport minden üzleti szegmensének2 be kell vezetnie az üzleti szegmens vezérigazgatójának kezdeményezésére.

A II. fejezet egy igen rövid áttekintést nyújt a legfontosabb korrupcióellenes jogszabályokról, a vesztegetést, befolyással üzérkedést és más hasonló bűncselekményeket is beleértve. Ebben a programban a „korrupció” kifejezés mindezeket a bűncselekményeket lefedi.

A III. fejezet ismerteti a csoportszintű szabályokat és ajánlásokat azzal a hat gyakorlattal kapcsolatban, amelynek a korrupció veszélye a velejárója.

2 A CSOPORT ÁLLÁSPONTJA: ZÉRÓ TOLERANCIA A KORRUPCIÓ ESETÉBEN

A korrupt gyakorlatok gyökeres ellentétben állnak a csoport értékeivel és etikai elveivel. Ennek megfelelően a vezető tisztségviselők és munkavállalók számára tilos minden olyan, nemzeti vagy nemzetközi szintű cselekményben való részvétel, amely magánszemély vagy hivatalos személy közvetlen vagy közvetítő útján történő aktív vagy passzív megvesztegetésével jár. Tilos továbbá alvállalkozók, társvállalkozók vagy bármely más partner részéről a korrupt gyakorlatok eltűrése. Tilos továbbá olyan bűncselekmények elkövetése, mint befolyással üzérkedés, részrehajlás, jogellenes érdekeltségszerzés vagy pénzosztás, stb.

A csoport egyértelműen deklarálja, hogy a korrupció semmiféle formáját nem tolerálja sem az állami, sem a magánszektorban, és az valószínűleg szankciót von maga után, függetlenül attól, hogy azt Franciaországban vagy külföldön követték-e el.

(1) Ebben a megfelelési programban a „csoport” vagy „Bouygues csoport” a Bouygues SA-ra és a közvetlenül vagy közvetetten a Bouygues SA „ellenőrzése” alatt álló, francia vagy külföldi jog által szabályozott vállalatra és szervezetre utal. Ezért az „ellenőrzés” Francia Kereskedelmi Kódex (Code de Commerce) L. 233-3 és L. 233-16 cikkének rendelkezéseiben meghatározott fogalma ezért a „de jure” és „de facto” ellenőrzésre egyaránt kiterjed. Az ebben a programban meghatározott elvek automatikusan érvényesülnek a „közös ellenőrzés alatt álló” minden vállalat vagy szervezetre.

(2) Ebben a programban az „üzleti szegmens” kifejezés a csoport valamennyi fő tevékenységére utal, amelyek a program elfogadásának napján a következők „építés” (Bouygues Construction), „ingatlan” (Bouygues Immobilier), „útépítés” (Colas), „média” (TF1) és „távközlés” (Bouygues Telecom).

3 MEGÉRTÉSI ÉS GONDOSSÁGI KÖTELEZETTSÉGEK

3.1 Megértés feladata

Mindenkinek tudnia kell, hogy a korrupció súlyos bűncselekmény. Az a magánszemély vagy jogi személy, akinek/amelynek bűnösségét Franciaországban vagy külföldön korrupció miatt megállapítják, súlyos szankciók és más hátrányos jogkövetkezményekre számíthat, amelyet súlyosbíthat az a tény, hogy ugyanazon bűncselekmény miatt több országban is bírósági eljárás indulhat.

A nemzeti és/vagy nemzetközi korrupcióra vonatkozó szabályozás megszegése súlyos következményekkel járhat a csoportra nézve is, ideértve az alábbiakat:

- megnehezíti a bankhitel felvételét és a piaci forrásbevonást;
- korlátozza a magán- és állami szerződésekre pályázat benyújtásának lehetőségét;
- korlátozza az üzleti tevékenység végzésére vonatkozó képességét (a csoport érintett tagvállalatának bezárása vagy eszközeinek elkobzása; a bíróságok a tevékenységek figyelemmel kísérésére harmadik személyt jelölnek ki);
- a vesztegetési és a korrupciós esetek iránti hatalmas médiaérdeklődés és a vonatkozó határozatok közzététele nyomán hírnévromlás;
- az igen súlyos bírságok révén az erőforrások szűkítése.

Mindenkinek tisztában kell azzal is lennie, hogy a korrupcióellenes jog-

szabályok megszegőire igen súlyos büntetőjogi szankciók (szabadságvesztés és bírságok), illetve fegyelmi felelősségrevonás várhat.

Végezetül a Franciaországban a 2017. június 1-jén hatályba lépett Sapin 2 törvény* értelmében, ha a csoport nem hajtja végre a megfelelési programban előírt intézkedéseket és eljárásokat, a Francia Korrupcióellenes Ügynökség saját költségére szankcionálhatja (a „*peine de program de mise en conformité*” alapján), amelynek keretében jogszabályi kötelezettség terheli a megfelelési program végrehajtására a Francia Korrupcióellenes Ügynökség** legfeljebb öt éven át tartó felügyelete alatt.

3.2 Gondossági kötelezettség

Minden vezető tisztségviselőnek és munkavállalónak kellő és megfelelő gondosságot kell tanúsítania üzleti tevékenysége során. Bizonyos gyakorlatokkal velem jár a korrupcióellenes jogszabályok megszegésének veszélye, ilyen például az üzleti közvetítők igénybe vétele, az ajándékok, a vendéglátás, a politikai részvétel, a jótékonyági szervezeteknek történő adományozás, az ügymenet-könnyítő kifizetések, a lobbitevékenységek, stb. Ezért mindenkinek nagy gondot kell fordítania az ebben a megfelelési programban rögzített elvek betartására és a Jogi Főosztállyal való egyeztetésre annak érdekében, hogy az üzleti tevékenységek a jogszabályok legszigorúbb betartása mellett folyanak.

A vezető tisztségviselőknak vagy üzemi egységért felelős munkavállalóknak a partnerekkel (ügyfelek, közvetlen beszállítók, társvállalkozók,

(*) A 2016. december 9-i törvény az átláthatóságról, a korrupcióellenes tevékenységről és a gazdasági modernizációról

(**) Agence Française Anti-Corruption vagy AFA

alvállalkozók, szolgáltatók, tanácsadók, szakértők és közvetítők) ápolta kapcsolataikban fokozott gondosságot kell tanúsítaniuk. A vezető tisztviselők és munkavállalók kötelesek végrehajtani az érintett üzleti szegmens által az említett partnerek értékelésére a korrupciós kockázati térkép alapján meghatározott eljárásokat. Például különleges gondossággal kell eljárni, amikor az ügyfél írja elő bizonyos alvállalkozók, társvállalkozók vagy más partnerek igénybe vételét. Ha ez előfordul, a vezető tisztviselőknek vagy munkavállalóknak ellenőrzéseket kell elfolytatniuk annak felmérésére, hogy ezek bármiféle módon, de különösen részvényesi szinten kapcsolatban állnak-e az ügyféllel. Ha a csoport valamely partnere megszegi a korrupcióellenes jogszabályokat, a hatóságok arra a következtetésre juthatnak, hogy valamely vezető tisztviselő vagy munkavállaló vagy a csoporthoz tartozó szervezet a bűncselekményben bűnrészesként vagy elkövetőként vett részt.

Általánosságban elmondható, hogy a vezető tisztviselők és munkavállalók soha nem létesíthetnek kapcsolatot harmadik személyekkel anélkül, hogy tudnák, kivel állnak szemben. Mindig elegendő információt kell beszerezni annak biztosítására, hogy a csoportot egy megbízható, becsületes személyllyel létesített kapcsolatba vonják be. E gondossági kötelezettség részeként a csoport tagvállalatainak biztosítaniuk kell, hogy ügyfeleik, közvetlen beszállítóik, szakértőik, közvetítőik és partnereik komoly, közmegebecsülésnek örvendő szakemberek, és ne szerepeljenek semmiféle olyan szankciós listán, amelyet a különféle nemzeti hatóságok (pl. a Francia Államkincstár (*Direction*

Générale du Trésor) és adott esetben a francia Korrupcióellenes Ügynökség (*Agence Française Anti-Corruption*), az Egyesült Államok Pénzügyminisztériumának Külföldi Vagyontokat Ellenőrző Hivatala (*US Treasury Department Office of Foreign Assets Control - OFAC*), az angol királynő Pénzügyminisztériuma (*Her Majesty's Treasury - HMT*), az USA Belügyminisztériuma, a brit nemzetközösségi és külügyminisztérium) vagy nemzetközi hatóságok (pl. az Egyesült Nemzetek Szervezete, a Világbank, az Európai Unió és az Interpol) által kiadott és frissített kizárási vagy szankciós listán.

A csoport tagvállalatainak a működésüknek megfelelő üzleti ágazatra és földrajzi területre szabott megelőzési és felderítési konstrukciókat kell bevezetniük.

A vezető tisztviselőknek és munkavállalóknak kiemelt gondosságot kell tanúsítaniuk, ha egy harmadik személy „homályos” vagy „egzotikus” pénzügyi vagy jogi eszközök vagy konstrukciók igénybe vételét javasolja egy művelethez, projekt lebonyolításához, ügyletkötéshez vagy kifizetéshez.

Például a következő eszközök vagy konstrukciók olyan figyelmeztető jelek, amelyeket haladéktalanul jelenteni kell a jogi és pénzügyi osztálynak:

- bizonyos szervezettípusok mint a bizalmi vagyongazdálkodók, „fiducies” vagy alapítványok, stb., olyan vállalatok, amelyek székhelye „adóparadicsomban” vagy offshore pénzügyi központban van, vagy ilyen helyen vezetett bankszámlák;
- szokatlan kifizetési technikák vagy módszerek mint a beszámítás, természetbeni kifizetés, készpénzben

történő kifizetés, nem konvertibilis pénznemben történő kifizetés, stb., különösen ha az nem áll közvetlen kapcsolatban a szolgáltatásnyújtás országával;

- a szerződésben olyan jog, joghatóság vagy választottbírói fórum kikötése, amely nem nemzetközileg elismert vagy olyan országhoz kötődik, amelynek korrupciós indexe rossz.

4 VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK FELELŐSSÉGE - A VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK ÁLLÁSPONTJÁT TÜKRÖZŐ NYILATKOZAT

4.1 Minden egyes csoporthoz tartozó szervezet vezető tisztségviselőinek egyik alapvető felelőssége a korrupciós gyakorlatok tiltása és ennek érdekében tájékoztatói, megelőzési, ellenőrzési és szankcionálási konstrukciók bevezetése.

Ez a megfelelési program olyan közös szabálykészletet határoz meg, amelynek követése, népszerűsítése és végrehajtása minden vezető tisztségviselőnek feladata.

Felhívjuk a vezető tisztségviselők figyelmét arra a tényre, hogy az országok fokozzák a korrupció elleni küzdelmet. Európában ehhez az Egyesült Királyság készítette elő a terepet. Franciaország követte példáját a francia Korrupcióellenes Ügynökség 2016 végén történő felállításával, amelynek feladata annak biztosítása, hogy a vezető tisztségviselők nyolc intézkedésből álló megfelelő programot hozzanak létre és hajtsanak végre a korrupció kimutatására és megelőzésére, egy konkrét korrupcióellenes

magatartási kódex elfogadásával és végrehajtásával kiegészítve. Ha egy cég vagy annak vezető tisztségviselője nem hajtja végre ezeket az intézkedéseket, a francia Korrupcióellenes Ügynökség magánszemélyekre akár 200 000 EUR, jogi személyekre pedig 1 000 000 EUR bírságot is kiszabhat.

4.2 A vezető tisztségviselőknek és az irányító testületeknek ezért intézkedéseket kell hozniuk Franciaországban vagy külföldön a korrupciós cselekmények és befolyással üzérkedés megelőzésére és az elkövetett cselekmények feltárására, és ezért egyértelműen megfogalmazott kötelezettségvállalást kell tenniük a megfelelési program betartására és végrehajtására.

Ezért a csoport tagvállalatai minden igazgatójának és vezető vagy irányító testületének (pl. igazgatóság, végrehajtó bizottságok, irányító bizottságok, stb.) írásbeli kötelezettségvállalást kell tennie a korrupcióellenes szabályok betartására és a megfelelési program adott üzleti szegmenshez vagy szervezeti felépítéséhez leginkább illeszkedő végrehajtására. A kötelezettségvállalásnak határozottnak, egyértelműnek és közzismertnek kell lennie.

A kötelezettségvállalást két évente meg kell újítani a mindenki által mindenkor tanúsítandó kellő gondosság és figyelem fenntartására. A kötelezettségvállalás rendszeres megújítását kell arra felhasználni, hogy az érintett vezető tisztségviselőket és munkavállalókat emlékeztessük arra, hogy a csoport üzletvitelében a korrupció elleni küzdelemnek milyen jelentőséget tulajdonít.

5 MEGFELELÉSÉRT FELELŐS TISZTVISELŐ KINEVEZÉSE

5.1 A csoport egyes üzleti szegmenseinek kijelölt etikai tisztviselője kerül kinevezésre megfelelésért felelős tisztviselőnek, akinek feladata a megfelelési program bevezetése és operatív végrehajtása.

Az egyes üzleti szegmensekben a megfelelésért felelős tisztviselő nem változtathatja meg a megfelelési program alapvető tartalmát, azonban a kockázatok felmérését követően azt indokolt esetben pontosíthatja, szemléltető magyarázatokkal láthatja el vagy kiegészítheti az üzleti szegmens konkrét jellemzőinek figyelembe vételére és a megfelelési program eredményesebbé tételére. Minden ilyen kiegészítés csak üzleti szegmens szinten, és nem leányvállalati szinten történhet. Ezek a megfelelési program szerves részei lesznek, ezért azokat először a csoport megfelelésért felelős tisztviselőjének kell jóváhagynia.

5.2 Az üzleti szegmens minden főbb szervezeténél a jogi főosztály igazgatója (és/vagy a jogi főosztályon megfelelésen kinevezett személy) tartja a kapcsolatot a megfelelésért felelős tisztviselővel.

5.3 A vezető tisztségviselőknek és irányító testületeknek biztosítaniuk kell a feddhetetlenség megszegése elleni küzdelemhez a szükséges eszközöket, például a szükséges vizsgálatok lefolytatásához elengedhetetlen erőforrásokat. Meg kell adniuk a megfelelésért felelős tisztviselőknek és a jogi főosztályok igazgatóinak a program eredményes végrehajtásához szükséges felhatalmazást, hatásköröket és eszközöket.

A megfelelésért felelős tisztviselők és a jogi főosztályok igazgatói az irányító testületekhez fordulhatnak aggályaikkal vagy pedig intézkedéseket kérhetnek a megfelelési program eredményességének biztosítására.

6 TÁJÉKOZTATÁS ÉS KÉPZÉS

6.1 Tájékoztatás

A megfelelési program létét tudatni kell a teljes üzleti szegmensben, illetve az üzleti szegmens ügyfeleivel, közvetlen beszállítóival, alvállalkozóival, társvállalkozóival, szakértőivel, közvetítőivel vagy partnereivel, az egyes üzleti szegmensek által meghatározott eszközök révén. Az alább ismertetettek szerint a megfelelési programnak valamilyen munkavállaló számára elektronikusan elérhetőnek kell lennie.

A megfelelésért felelős tisztviselő:

- emlékeztetőket juttat el a vezető tisztségviselőkhöz és munkavállalókhöz az üzleti szegmensükre jellemző azon konkrét gyakorlatokról, amelyek a korrupció elleni küzdelemre figyelemmel kiemelt figyelmet igényelnek;
- haladéktalanul eljuttatja a figyelmeztető emlékeztetőket és tájékoztató emlékeztetőket az üzleti szegmens vezető tisztségviselői és munkavállalói ismereteinek felfrissítésére céljából (pl. új, francia vagy külföldi bírói gyakorlat vagy a francia Korrupcióellenes Ügynökség vagy az OECD ajánlásai vagy értelmezései, korrupcióellenes jogszabályok vagy konkrét kérdések abban az országban, ahol az üzleti szegmens működik vagy működését tervezi);

- ha az üzleti szegmensnek bizonyítéka van arra, hogy valamely ügyfél, közvetlen beszállító, alvállalkozó, társvállalkozó, szakértő, közvetítő vagy partner nem rendelkezik a megkívánt megbízhatósági vagy feddhetetlenségi jellemzőkkel, ezt az információt köröztetik, hogy figyelmeztessék az adott személlyel esetlegesen kapcsolatba kerülőket;
- gondoskodik arról, hogy az üzleti szegmens jogi főosztálya mindig megadja azokat az információkat, amelyekre a vezető tisztségviselőknek vagy munkavállalóknak szüksége lehet.

Minden vezető tisztségviselőnek és üzemiegység-vezetőnek, értékesítési vagy beszerzési főosztályvezetőnek rendszeresen emlékeztetnie kell munkavállalóit a megfelelési program léteire és az abban szereplő tilalmakra.

Évente legalább egy alkalommal a csoport és üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője találkozzon a program végrehajtására kialakított bevált gyakorlatok megosztására.

6.2 Képzés

A korrupció vagy befolyással üzérkedés veszélyének kitett minden vezető tisztségviselőnek, vezetőnek és munkavállalónak – különösen a vállalatuk számára szerződések elnyerésében vagy letárgyalásában részt vevőknek, vagy a korrupciós kockázati térképen kockázatosként jelölt üzleti szektorokban vagy földrajzi területeken dolgozóknak – ismerniük kell és meg kell érteniük a korrupcióellenes jogszabályokat és rendelkezéseket, illetve az azok megszegésével járó kockázatokat. Ezért minden üzleti szegmens elkészíti és végrehajtja a működése szerinti üzleti szektorok és

földrajzi területek jellemző korrupciós kockázataihoz igazított képzési programot. Az említett képzési program az alábbiakra tér ki:

- egy általános korrupcióellenes megfelelési alkotóelem, amely a csoporthoz tartozó minden szervezet képzési moduljában szerepel, az érintett különféle munkavállalói kategóriákra szabva. Ez az alkotóelem lehetővé teszi az érintett munkavállalók számára annak megértését, hogy mi minősül korrupciós gyakorlatnak, és emlékezteti őket a megelőzési intézkedésekre és azon jogi, közigazgatási vagy fegyelmi szankciókra, amelyek a rendelkezések megszegése esetén érvényesülnek;
- egy egyszerű, rövidített és általános képzési modul, amely az intraneten e-tanulás formájában mindenkor elérhető, az üzleti szegmens képzési szabályzatának megfelelően. Ennek a modulnak gyakorlati jellegűnek és az üzleti szegmens sajátosságaira igazítottnak, és minden munkavállaló számára érthetőnek kell lennie. Tartalmaznia kell továbbá a megfelelési programra és a megfelelésért felelős tisztviselő fenti 6.1 pontban említett emlékeztetőire mutató hivatkozást is. A munkavállalókat ösztönözni kell, hogy rendszeresen olvassák az e-tanulási programot;
- egy konkrét, részletesebb képzési modul azon vezető tisztségviselő, vezető és munkavállalók számára, akik leginkább ki vannak téve a korrupció és a befolyással üzérkedés veszélyének, különösen azoknak, akiket olyan országokba küldhetnek, amelyek a Transparency International korrupció indexében legfeljebb 50 pontot értek el (lásd a legfrissebb kiadott indexet; lásd még a 46. oldalt

is) („kényes országok”). Így azok a munkavállalók, akiket valamely leányvállalat vagy egyenértékű szervezet (részleg, fiók, projekt, telephely, stb.) vagy értékesítési funkció (ügyfelekkel, beszállítókkal, alvállalkozókkal, társvállalkozókkal és/vagy partnerekkel való kapcsolattartással járó) vagy a beszerzési főosztályon belül valamely feladat feletti felelősséggel ruháztak fel, megbízásuktól számított egy éven belül kötelesek rész venni az érintett üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője által tartott vagy validált korrupcióellenes tanfolyamon. A megfelelésért felelős tisztviselő határozza meg a legmegfelelőbb képzési módszert és gondoskodik arról, hogy ezek a munkavállalók rendszeresen továbbképzést kapjanak tudásuk és kockázatértékelésük naprakészen tartása érdekében. A kényes országba küldhető vezető tisztségviselőknek és munkavállalóknak gyakorlott szakembereknek kell lenniük, és indulásuk előtt külön, az üzleti szegmens által megfelelőnek tartott formájú korrupcióellenes emlékeztető tanfolyamon kell részt venniük, amelynek ki kell térnie különösen a konkrét helyi szabályokra és rendelkezésekre. Megkapják továbbá jogi főosztály érintett földrajzi területért felelős igazgatójának elérhetőségeit is.

7 MEGELŐZÉS ÉS FELDERÍTÉS

7.1 A vezető tisztségviselők szerepe

A csoporthoz tartozó szervezetért (leányvállalatért, fiókért, részlegért, stb.) operatív felelősséggel tartozó minden vezető tisztségviselőnek megfelelő korrupciómegelőzési és -felderítési intézkedéseket és eljárások

kat kell végrehajtania, és gondoskodnia kell azok hathatós alkalmazásáról. Egyes országokban – a Sapin 2 törvény bevezetése óta Franciaországot is ideértve – a vállalat és vezető tisztségviselői személyesen egyaránt felelősségre vonhatóak az említett megelőző intézkedések és eljárások végrehajtásának elmaradásáért. Számukra az üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője és etikai bizottsága nyújt támogatást ezen intézkedések és eljárások bevezetésében és operatív végrehajtásában.

7.2 A jogi főosztályok szerepe és szakértelme

A megfelelési program szerinti felelőségeiken túlmenően a csoport jogi főosztályainak felelősségi körébe tartozik a bevált üzleti gyakorlatok terén képzések biztosítása és megelőző intézkedések megtétele is. Például gondosan ellenőrizniük kell minden szerződést azt biztosítandó, hogy azokban szerepelnek a korrupció megelőzéséhez szükséges megfelelő nyilatkozatok és szavatosságok, kötelezettségvállalások és felmondási kikötések.

Minden üzleti szegmens jogi főosztályánál legalább egy olyan ügyvédnek kell lennie, aki a korrupcióellenes jogban gyakorlattal és szakértelemmel rendelkezik. A jogi főosztályoknak rendelkezniük kell behívható büntető ügyvédekkel, akiknek listáját az üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője állítja össze.

7.3 A pénzügyi és számviteli főosztály szerepe

A csoport pénzügyi elveinek részét képezik pénzügyi és számviteli eljárásrendek (a belső számviteli elle-

nőrzéseket is ideértve), amelyeket a csoport pénzügyi osztály fejlesztett ki és vezetett be. Céljuk a csoport kockázati kitettségének, és a kifizetési rendszerek csalárd vagy korrump célokra történő felhasználásának méréséklése.

A megfelelő eljárások kiterjednek a bankszámlanyitásra, banki aláírási jog és hitelkártyák adására, illetve a számlaellenőrzésre (különösen az immateriális szolgáltatások bizonylatainak ellenőrzésére), és mindenféle kifizetés végrehajtására.

Mindezen ellenőrzés eljárások annak biztosítására szolgálnak, hogy a vállalat könyveit és nyilvántartásait ne használják fel korrump gyakorlatok vagy befolyással üzérkedés elleplezésére.

Az érintett fősztályok minden munkavállalójának döntő szerepe van a korrumpció megelőzésében és felfedésében. Tudatában kell lenniük annak, hogy ezeket az eljárásokat szigorúan követni kell a jogellenes gyakorlat megelőzése érdekében és azok megszegése felett nem lehet szemet hunyni. Ez különösen igaz a kifizetések három alapszabályára: a kifizetések utalványozásához legalább két aláírás szükséges, az utalványozó személyeknek lehetőséget kell kapniuk a kifizetés indokoltságának és szabályszerűségének ellenőrzésére, és meg felelő indok nélkül kifizetésre nem kerülhet sor.

7.4 Hatáskör-átruházás – képviselő

A valamely szervezetért, fősztályért vagy projektért felelős, vagy pénzügyi kötelezettségvállalásra felhatalmazott vagy az értékesítési vagy beszerzési fősztályon dolgozó munkavála-

lókra történő hatáskör-átruházáskor egyértelműen fel kell tüntetni, hogy az átruházott hatáskör gyakorlójának kötelezettsége a korrumpcióellenes jogszabályok betartása és a korrump magatartástól vagy hasonló büncselekményektől való tartózkodás.

7.5 Munkaszerződés – belső rendelkezések

A munkajogban megengedett mértékig a csoport leányvállalatai számára ajánlott a valamely leányvállalatért, szervezetért, projektért, értékesítési funkcióért vagy beszerzési fősztályért felelős munkavállalók munkaszerződésébe a korrump gyakorlatoktól való tartózkodás kötelezettségét előíró kikötés felvétele.

Emellett minden üzleti szegmensnek biztosítania kell, hogy minden szervezet felelősségi körén belül építse be belső rendelkezéseibe a megfelelési programot, a munkavállalói képviselőkkel való konzultáció után, ha ezt az irányadó rendelkezések előírják.

7.6 Korrumpciós kockázati térkép

Minden üzleti szegmensnek kockázati térképet kell készítenie a szervezet külső korrumpciós zaklatásoknak való kitettsége azonosítására, elemzésére és rangsorolására. A kockázati térképnek figyelembe kell vennie azokat az üzleti szektorokat és földrajzi területeket, amelyeken a szervezet működik.

Az anyavállalat ezt követően az egyes üzleti szegmensek által átadott korrumpciós kockázati térképek alapján elkészíti a csoport korrumpciós kockázati térképét.

Az üzleti szegmens etikai tisztviselője gondoskodik arról, hogy a korrumpciós

kockázati térképet évente frissítsék és megküldjék az anyavállalatnak, hogy az frissíthesse a csoport korrupciós kockázati térképét.

Az üzleti szegmens etikai tisztviselője a kockázati térképet használja partnerértékelési eljárásainak módosításához, erősítéséhez, és szükség esetén az üzleti szegmens belső ellenőrzési és értékelési konstrukcióinak kiigazításához.

7.7 Partnerértékelési eljárások

Minden üzleti szegmens eljárásokat hajt végre ügyfelei, közvetlen beszállítói, szakértői, közvetítői és általánosabban partnerei helyzetének a korrupciós kockázati térkép alapján történő felmérésére.

Az üzleti szegmens által az annak biztosítása céljából bevezetett eljárásoknak, hogy tevékenységei megfeleljenek a korrupcióellenes rendelkezéseknek, hatásosnak és a hatóságok – különösen a francia Korrupcióellenes Ügynökség – számára megindokolhatónak kell lenniük.

Az üzleti szegmens etikai tisztviselőjének az érintett felettes vezetőkkel egyeztetve ezért biztosítania kell, hogy az üzleti szegmens minden szervezete megtehesse az alábbiakat a korrupciós kockázati térképnek megfelelően:

- értékelési folyamat lefolytatása az ügyféllel, közvetlen beszállítóval, alvállalkozóval, társvállalkozóval, szakértővel, közvetítővel és általánosabban valamely partnerrel üzleti kapcsolat létesítése előtt;
- üzleti partnerei rendszeres utóértékelésének elvégzése az üzleti kapcsolat teljes ideje alatt; és

- ha az említett értékelésre még nem került sor, minden olyan ügyfél, közvetlen beszállító, alvállalkozó, társvállalkozó, szakértő, közvetítő és általánosabban partner értékelésének elvégzése, akikkel már üzleti kapcsolata van.

Ezt az értékelési eljárást az üzleti szegmens etikai tisztviselője által összeállított megfelelési ellenőrző lista alapján kell lefolytatni, amely az alábbiakat fekteti le:

- az elvégzendő átvilágítás hatóköre („ismerd meg az ügyfeled”), az ellenőrizendő szankciós listák, stb.), a korrupciós kockázati térkép alapján;
- belső szolgáltatások, eszközök és erőforrások (átvilágító szoftver, üzleti szegmens jogi főosztálya, külső tanácsadók és szolgáltatók, stb.), amelyekre a vállalat az értékelések elvégzéséhez hagyatkozhat.

Az üzleti szegmensnek az említett átvilágítás intézkedések elvégzésének bizonyítására minden esetben elegendő ideig, de legalább 10 évig meg kell őriznie az értékelés összefoglalóját azokkal a dokumentumokkal (konzultációk, vélemények, kutatási eredmények, stb.) együtt, amelyek megerősítik az ügyfél, közvetlen beszállító, alvállalkozó, társvállalkozó, szakértő, közvetítő és általánosabban a partner megbízhatóságát és feddhetetlenségét.

A csoport etikai tisztviselője hasonló értékelés eljárásokat hajt végre anyavállalati szinten.

7.8 Megfelelési audit

Az egyes üzleti szegmensek által a megfelelésért felelős tisztviselő támogatásával meghatározott feltételek szerint a következő időszakonként

auditot kell végezni az alkalmazandó jogszabályok és a megfelelési program üzleti szegmens általi végrehajtásáról:

- minden főbb projekt vagy jelentős művelet (vállalat megszerzése vagy eladása, együttműködési vagy konzorciumi megállapodás, stb.) kezdetekor, vagy legkésőbb a hivatalos megállapodáskor;
- új üzleti tevékenység beindításakor; és
- a tevékenység új országban történő megkezdésekor, különösen akkor, ha az adott ország nem rendelkezik jó, korrupciós hírnévvel, amely esetben az üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselőjének tájékoztatást kell adnia az illetékes vezető tisztviselőknek az adott országbeli helyzetéről.

7.9 Vállalat megszerzése

A vállalat megszerzése előtti átvilágítási folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a korrupcióellenes rendelkezések célvállalat általi betartására. Általános vagy konkrét szavasságvállalást kell kérni az eladótól, hogy szükség esetén az eladót felelősségre lehessen vonni (mivel a továbbiakban a célvállalat fogja viselni a részeselesszerzés előtti helytelen gyakorlatok miatti szankciók veszélyét), kivéve, ha az üzleti szegmens felső vezetése az etikai tisztviselő támogatásával kifejezetten másként rögzíti, ezt indokolja és felügyeli. Az újonnan megszerzett vállalat vezető tisztviselői gondoskodnak arról, hogy az átvilágítási folyamat alatt kapott információkat ellenőrizzék, és hogy az e megfelelési programban meghatározott intézkedések haladéktalanul végrehajtásra kerüljenek.

(1) Az irányadó francia rendelkezésekben említett kijelölt címzett („le référent”).

7.10 Aggályok jelzése a felettes vezetőknek

Azon vezető tisztviselőknél vagy munkavállalóknál, akiknek kételyeik vannak azzal kapcsolatban, hogy egy adott gyakorlat korrupció veszélyét hordozhatja-e, felettes vezetőjükhez vagy a jogi főosztályhoz kell fordulniuk. Ha tudomással bírnak korrupciónak tekinthető gyakorlatról, haladéktalanul tájékoztatniuk kell felettes vezetőjüket és a jogi főosztályt.

7.11 Bejelentés

A vezető tisztviselők és munkavállalók igénybe vehetik a csoport etikai kódexében meghatározott bejelentési lehetőséget is.

A bejelentési lehetőség megfelel a Cnil (francia adatvédelmi hatóság) utasításainak (vagy az érintett hasonló rendelkezéseinek) és a csoport etikai kódexe rendelkezéseinek. A lehetőség a megvesztegetésre és korrupcióra terjed ki. Az incidenseket vagy gyanút elviekben az üzleti szegmens etikai tisztviselőjének kell bejelenteni, aki a Sapin 2 törvényben említett kijelölt címzett¹. Ha a bejelentő úgy ítéli meg, hogy a helyzet az üzleti szegmens túlmutat, az üzleti szegmens etikai tisztviselője helyett kivételesen értesítheti a csoport etikai tisztviselőjét is.

A bejelentő értesítésének benyújtására, fogadására és feldolgozására irányadó eljárást az etikai kódex és annak „Bejelentési lehetőség: a bejelentések fogadásának és feldolgozásának eljárására vonatkozó szabályok” című melléklete szabályozza.

ELLENŐRZÉS ÉS BELSŐ ÉRTÉKELÉS

8.1 A vezető tisztségviselők szerepe

Minden olyan vezető tisztségviselőnek, aki operatív felelősséggel tartozik a csoporthoz tartozó szervezetért (leányvállalatért, fiókért, részlegért, stb.), biztosítania kell, hogy műveleteik az előírásoknak megfeleljenek, végrehajtsák a megfelelő ellenőrzéseket, reagáljanak minden bejelentői értesítésre és használják a csoporton vagy üzleti szegmensben belülről rendelkezésükre álló ellenőrzési és értékelési módszereket. Ezeket a módszereket az alábbiakban ismertetjük.

8.2 A csoport belső ellenőrzési referenciakézikönyve

A csoport belső ellenőrzési referenciakézikönyve a korrupció elleni küzdelmet kiemelt témaként kezeli. Az üzleti szegmens szükség szerint kiegészítheti a kézikönyvet speciális rendelkezésekkel a megfelelési program eredményességének biztosítása céljából.

Eredményességét évente az üzleti szegmenseknél és leányvállalataiknál végrehajtott belső ellenőrzés elvek önértékelésével követik nyomon.

Amennyiben az önértékelés hiányosságokat tár fel a megfelelési program végrehajtásában, haladéktalanul cselekvési terv készül és kerül végrehajtásra.

8.3 Belső vagy külső auditok

Az ellenőrzési főosztálynak a rendszeres vagy eseti belső audit megbí-

zások során a megfelelésért felelős tisztviselők és szükség szerint külső ügyvédek vagy más szolgáltatók segítségével időszakonként biztosítania kell, hogy a csoport műveletei megfeleljenek a megfelelési program és a csoport és az üzleti szegmens belső ellenőrzési referenciakézikönyve elveinek. A belső ellenőrzési főosztállyal mindenkinek együtt kell működnie.

A belső auditjelentés következtetéseit megküldik az üzleti szegmens etikai, vállalati társadalmi felelősségvállalási és támogatási bizottságának. E következtetéseket figyelembe veszik szükség szerint a megfelelési program és az annak megfelelő betartása biztosítására bevezetett minden más mechanizmus erősítésére.

A csoport és/vagy az üzleti szegmens külső auditcégeket jelölhet ki a korrupciós gyakorlatok kimutatására, különösen, ha alapos okkal gyanít valamely elítélendő magatartást.

8.4 Éves értékelések

A megfelelési program végrehajtását és a korrupció megelőzésére fordított kellő gondosságot és figyelmet figyelembe kell venni a vezető tisztségviselők és főosztályvezetők éves értékelésében (például az adott időszakban a korrupcióellenes megelőzési és felderítési intézkedések végrehajtásának elmaradása a vezető tisztségviselők vagy főosztályvezetők terhére esik).

8.5 Beszámolás

A francia jogban előírt vállalati társadalmi felelősségvállalási beszámolás részeként minden üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője éves

jelentést küld a csoport etikai tisztviselőjének a megfelelési program végrehajtásáról, a végrehajtott vagy végrehajtható fejlesztésekről, a közzétett információkról, az üzleti szegmens belől az adott évben tartott tanfolyamok számáról, és a képzésen részt vett munkavállalók számáról. A jelentéseket meg kell küldeni az üzleti szegmens etikai bizottságának és a Bouygues SA igazgatósága etikai, vállalati társadalmi felelősségvállalási és támogatási bizottságának. A jelentésben tájékoztatást kell adni a fenti 8.2 és 8.3 pont szerinti ellenőrzések és auditok nyomán készült intézkedési tervek-ről is. Ez a tájékoztatás minden üzleti szegmens számvevő bizottságának is megküldésre kerül.

9 A FRANCIA POLITIKAI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KARRAL KAPCSOLATOS EGYES LOBBITEVÉKENYSÉGEKKEL KAPCSOLATOS JELENTÉS

Minden üzleti szegmens megfelelő mechanizmust hoz létre a francia közélet átláthatóságáért felelős hatóságnak (*Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique* – HATVP) az irányadó francia rendelkezések szerint a francia politikai és közigazgatási kar felé végzett lobbitevékenységekről minden érdekképviselő vagy a keretébe tartozó lobbista vonatkozásában szolgáltatandó információk időben történő jelentése érdekében.

Az üzleti szegmenseknek be kell különösen tartaniuk az e megfelelési program mellékletében lefektetett utasításokat.

10 JOGI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS FEGYELMI SZANKCIÓK

10.1 Szankciók a korrupció megelőzés elmaradása miatt

Amennyiben a korrupció megelőzés elmarad, a francia Korrupcióellenes Ügynökség a mulasztás súlyától függően felhívást intézhet a vállalathoz vagy a mulasztást az ügynökség szankciós tanácsához utalhatja. A szankciós tanács kötelezheti a vállalatot és képviselőit a vállalat belső megfelelési eljárásainak kiigazítására. A vezető tisztségviselőkre 200 000 EUR-ig, a vállalatra pedig 1 000 000 EUR-ig terjedő bírságot szabhat ki.

Kizárólag a vezető tisztségviselők felelnek az ügynökség által rájuk kiszabott minden bírság kifizetéséért, és azt a vállalat semmilyen formában vagy módon nem fizetheti ki helyettük.

A bíróság kötelezheti a korrupció megelőzési intézkedésekkel kapcsolatos kötelezettségeit megszegő vállalatot arra, hogy saját költségén, a francia Korrupcióellenes Ügynökség legfeljebb öt éven át tartó felügyelete és ellenőrzése mellett megfelelési programot hajtson végre.

10.2. Szankciók – korrupciós incidensek kezelése

Ha a csoport tagvállalata saját ellenőrzési intézkedései során korrupció előfordulását tárja fel, a jogi lépések megtétele – így hatósági feljelentés megtétele előtt – először tényellenőrzést végez és egyeztet az előírt belső és külső tanácsadókkal.

A megfelelési program rendelkezéseit megszegő vagy megvesztegetésben vagy korrupcióban részt vevő vezető tisztségviselők vagy munkavállalók büntetendők, amely vezető tisztségviselői megbízatásuk megszüntetésével és fegyelmi felelősségrevonással és elbocsátással is járhat, még abban az esetben is, ha hatósági intézkedésre nem kerül sor.

A bíróság által kiszabott bírságok és más pénzügyi szankciók megfizetése a vezető tisztségviselők és munkavállalók felelőssége.

A vállalatnak fel kell hagynia a megálapított gyakorlatban való részvétellel és saját kezdeményezésére kell magatartását jóvá tennie. Ez enyhítő körülménynek minősülhet.

A vállalatnak be kell szüntetnie minden – különösen a szerződéses – kapcsolatot azokkal az alvállalkozókkal, társvállalkozókkal vagy minden más olyan partnerrel, aki megvesztegetésben vagy korrupcióban vett részt.

A vállalatnak minden vizsgálatban teljes mértékben együtt kell működnie és segítséget kell nyújtania; a vizsgálók munkájának hátráltatása bűncselekmény.

Ha a vállalatot korrupcióval vádolják, belső és külső tanácsadóival kell konzultálnia annak eldöntéséhez, hogy az igazságügyi hatóságokkal közérdekű egyezséget („*Convention judiciaire d'intérêt public*”) kössön-e.

(1) Ez közel áll a *common law* rendszerben ismert, a vádemelés elhalasztására vonatkozó megállapodáshoz.

II. FEJEZET

A KORRUPCIÓELLENES JOGSZABÁLYOK RÖVID ÁTTEKINTÉSE

1 BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS SZANKCIÓK

A következő fejezet csak a francia korrupcióellenes jogot ismerteti, és e keretek között nem lehetséges minden ország jogszabályait ismertetni. Azonban a Sapin 2 törvény bevezetése óta a francia jogszabályok most már nagymértékben hasonlítanak más országok szabályozásához és reprezentatívnak tekinthetők.

A bűncselekmények fogalmának meghatározása

MI A KORRUPCIÓ?

„**Aktív korrupció**” francia vagy külföldi közjogi vagy magánjogi személynek vagy személynek (pl. nemzeti vagy helyi választott képviselőnek, köztisztviselőnek, nemzetközi szervezet tagjának, vállalat vezető tisztségviselőjének vagy munkavállalójának, beszerzőnek, szakszervezeti képviselőnek, stb.) illetéktelen előny felkínálása, ígérete, adása vagy erről való megállapodás azért cserében, hogy az illető a bűncselekmény elkövetőjének hasznára gyakorolja hivatali kötelezettségeit vagy mellőzze azok gyakorlását.

„**Passzív korrupció**” a bűncselekmény elkövetőjének hasznára hivatali kötelezettségek gyakorlásáért vagy azok mellőzéséért illetéktelen előny elfogadása vagy kérése.

A korrupció bűncselekménye akkor is megvalósul, ha:

- az előny adása vagy kifizetése ténylegesen nem történt meg;
- a másik fél alapján azzal nem ért egyet;
- a korrupciós cselekményt közvetítő követi el;
- csalárd szándék nem kerül megállapításra;
- a felkínált előny nem pénzbeli, hanem természetbeni, pl. áruutalvány, a megvesztegetett személy rokonának alkalmazása, repülőjegyek, nyaralás, munkavégzés, stb.;
- a megvesztegetés kedvezményezettje vagy kérője magánjogi cég vezető tisztségviselője vagy munkavállalója.

Ha a csoport tagvállalata olyan gyakorlat áldozata, amely zsarolásnak vagy hasonló gyakorlatnak minősül (gazdasági visszaélés: pl. erőfölénnyel való olyan visszaélés, amelynek nyomán a vállalat alapvető kötelezettségvállalásai teljesítésére vonatkozó képessége súlyosan és lényegesen romlik), a rendelkezésére álló minden törvényes eszközzel fel kell lépnie e gyakorlat ellen. Ha ezt nem tudja megtenni, a rendelkezésére álló jogorvoslatokat vagy peres utat kell igénybe vennie.

AZ ÜGYMENET-KÖNNYÍTŐ KIFIZETÉSEK KORRUPCIÓNAK MINŐSÜLNEK?

Az „ügymenet-könnnyítő kifizetések” rendszerint olyan kis összegű, indokolatlan kifizetések, amelyeket alacsony rangú hivatalos személyek kapnak vagy kérnek rutinszerű közigazgatási eljárások (pl. áruk vámkezelése, vízum-ügyintézés, engedély kiadása, stb.) elintézéséért vagy meggyorsításáért. A kifizetés értékét a helyi viszonyokhoz képest kell értékelni, mivel a kifizető személy által csekély összegnek tekintett összeg igen jelentős lehet a helyi átlagjövedelemhez képest.

Az OECD¹ egyezmény nem minősíti az ügymenet-könnnyítő kifizetéseket korrupciónak, de ajánlja, hogy az államok „folytassanak küzdelmet e romboló jelenség ellen”. Az Egyesült Államokban az ügymenet-könnnyítő kifizetéseket eltűrik, de egyre szigorodik, hogy milyen körülmények között minősül az szabályosnak. Az ENSZ² egyezménye nem veszi ki az ügymenet-könnnyítő kifizetéseket a korrupció fogalom-meghatározásából. Még fontosabb az, hogy egyre több ország – így Franciaország és az Egyesült Királyság – egyértelműen kimondta, hogy az ügymenet-könnnyítő kifizetések korrupciós cselekmények és bűncselekmények. Az ENSZ Resist programja arra ösztönzi a vállalatokat, hogy tartózkodjanak az ügymenet-könnnyítő kifizetésektől, kivéve, ha munkavállalóik biztonsága a tét.

A csoport álláspontja az, hogy a vezető tisztségviselők vagy munkavállalók által illetéktelen előny megszerzése érdekében adott ügymenet-könnnyítő kifizetéseket nem tűri el, azon esetek

kivételével, amikor vezető tisztségviselő vagy munkavállaló élete, testi épsége vagy biztonsága valós, súlyos és közvetlen veszélyben van.

MI MINŐSÜL BEFOLYÁSSAL ÜZÉRKEDÉSNEK?

„Aktív befolyással üzérkedés” valamely személy megvesztegetése abból a célból, hogy más személy feletti tényleges vagy feltételezett befolyását előny megszerzése vagy kedvező elbírálás érdekében használja fel.

„Passzív befolyással üzérkedés” annak elvállalása, hogy valaki befolyását felhasználja, vagy a befolyás felhasználásáért előny vagy szívesség kérése.

MELY MÁS BŰNCSELEKMÉNYEK HASONLÓAK A KORRUPCIÓHOZ?

Egy csak Franciaországban létező bűncselekmény a részrehajlás, amely az a gyakorlat, amikor egy hatóság indokolatlanul kedvezményes elbánásban részesít valamely személyt vagy csoportot egy másik hátrányára közbeszerzési szerződés vagy koncessziós megállapodás odaítélésekor. A szerződés nyertesei ellen amiatt indulhat eljárás, hogy a részrehajlás bűncselekmény kedvezményezettjei, amennyiben tudták, hogy részrehajlás történt, vagy pedig felbujtás és bűnsegély miatt, ha a folyamatban tudatosan vett részt.

Az Egyesült Királyságban és a Sapin 2 törvény bevezetése óta Franciaországban is büntetőjogi szankciókkal büntethetőek azok a vezető tisztségviselők, akik nem hajtják végre a megfelelő intézkedéseket a vállalatnál a korrupció megelőzésére és kimutatására.

(1) OECD - Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet.

(2) ENSZ - Egyesült Nemzetek Szervezete

Az Egyesült Államokban a figyelmeztető jelek figyelmen kívül hagyása, és ezért a kétely kizárására vagy a bűncselekmény megelőzésére szolgáló vizsgálat elmulasztása a korrupcióellenes jogszabályok értelmében bűncselekménynek minősülhet.

MILYEN BŰNCSELEKMÉNYEK JÁRNAK GYAKRAN EGYÜTT A KORRUPCIÓVAL?

A bizalommal való visszaélés vagy a vállalati tulajdon hűtlen kezelése formájában megjelenő korrupció is szankcionálható (attól függően, hogy az elkövető munkavállaló vagy vezető tisztviselő). Például a Carignon-ügyben a francia Legfelsőbb Bíróság (*Cour de Cassation*) büntetőtanácsa 1997-ben kimondta, hogy „tekintet nélkül az előny rövidtávú jellegére, a vállalati eszközök bűncselekmény, így korrupció elkövetésére való felhasználása ellenkezik a vállalati érdekekkel annyiban, hogy a vállalatot saját maga és vezető tisztviselői elleni büntetőjogi és pénzügyi szankcióknak teszi ki, valamint rontja helyzetét és hírnevét.”

A korrupció gyakran a számviteli nyilvántartások meghamisításához vezet (pl. több költség vagy díj elszámolása). Ezek a bűncselekmények igen súlyos büntetőjogi szankciókat vonhatnak maguk után.

MI AZ ELÉVÜLÉS?

Franciaországban a 2017. február 27-i reform óta a bűncselekmények elévülési ideje a bűncselekmény elkövetésének napjától számított hat év.

Kivételképpen az „eltitkolt vagy elleplezett” bűncselekmények – mint amilyen a befolyással üzérkedés, vállalati eszközök hűtlen kezelése, összeférhetlenség kihasználása és korrupció (ha az elkövető elleplezte vagy eltitkolta a bűncselekményt) – esetében az elévülés a bűncselekmény felfedésétől vagy felfedése lehetőségétől számított hat év¹.

A francia Korrupcióellenes Ügynökség intézkedési lehetősége tekintetében az elévülési idő a jogsértés felfedésétől számított három év, ha ezen idő alatt nem történik semmiféle intézkedés a cselekmény szankcionálására.

Az Egyesült Államokban az elévülés öt év (ami három évvel meghosszabbodik, ha a bizonyítékokat külföldről kell beszerezni). Az Egyesült Királyságban elévülés nincsen.

Szankciók

Franciaország

A korrupció és befolyással üzérkedés büntetendő bűncselekmény, az elkövető és vállalata számára egyaránt. A visszaszorítás tekintetében Franciaország most globálisan a legszigorúbb országok közé tartozik.

A vállalati eszközök hűtlen kezelése esetében a büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés és 375 000 EUR pénzbüntetés, amely bizonyos esetekben hét év szabadságvesztésre és 500 000 EUR pénzbírságra emelhető².

(1) Azonban a végtelen elévülési idő megelőzésére az ilyen „eltitkolt vagy elleplezett” bűncselekmények esetében az elévülési idő legfeljebb tizenkét év a bűncselekmény elkövetésének napjától számítva.

(2) Például ha a bűncselekmény elkövetése külföldi bankszámlán vagy külföldi szervezettel kötött szerződés révén, vagy külföldi magánszemély, jogi személy, szervezet, bizalmi vagyonkezelő vagy hasonló intézmény közvetítésével történt.

Emelkedtek a büntetések, és különösen a bírságok.

A francia jog szerinti szankciók korrupció vagy befolyással üzérkedés esetében

	Magánszemélyek	Jogi személyek
Főbb szankciók	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadságvesztés: 5 - 10 év • Pénzbírság 500 000 - 1 millió EUR között, és a bűncselekményből származó előny akár kétszerese • A bűncselekményt bejelentő elkövető vagy bűnsegéd esetében a szabadságvesztés büntetés felezhető 	<ul style="list-style-type: none"> • Maximális bírság: a magánszemélyekre irányadó bírság ötszöröse
Kiegészítő szankciók	<ul style="list-style-type: none"> • Polgári, állampolgári és családi jogok megvonása • Közügyektől vagy azon foglalkozástól vagy társadalmi tevékenységtől eltiltás, amelynek során a bűncselekményt elkövették (legfeljebb 10 évre) • Az ítélet vagy a határozat közzététele vagy terjesztése • A bűncselekmény elkövetéséhez használt vagy arra használható dolgok, illetve a bűncselekményből származó dolgok elkobzása • Külföldi elkövetők esetében az országból 10 évre vagy véglegesen történő kitiltás 	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportot a Francia Korrupcióellenes Ügynökség saját költségére szankcionálhatja (a „<i>peine de programme de mise en conformité</i>” alapján), amelynek keretében jogszabályi kötelezettség terheli a megfelelő program végrehajtására a Francia Korrupcióellenes Ügynökség** legfeljebb öt éven át tartó felügyelete alatt. Az a magánszemély, aki ennek a szankciónak az alkalmazását hátráltatja, két évig terjedő szabadságvesztéssel és 50 000 EUR bírsággal büntethető. • A bűncselekmény elkövetéséhez használt vagy arra használható dolgok, illetve a bűncselekményből származó dolgok elkobzása • Az ítélet vagy a határozat közzététele vagy terjesztése • Eltiltás szakmai vagy társadalmi tevékenység végzésétől • Bíróági felügyelet alá helyezés • A bűncselekmény elkövetéséhez használt vállalati telephely bezárása • Eltiltás nyilvános pályázatban való részvételtől vagy értékpapírok nyilvános kibocsátásától

Az áldozat polgári perben kérhet kártérítést. Igen röviden, az akkreditált nemzeti korrupcióellenes szervezetek jogosultak bírósági eljárást kezdeményezni korrupció, befolyással üzérkedés és pénzmosás esetében bűnügyi nyomozás indítása céljából.

Fontos megjegyezni, hogy amennyiben a korrupció a szerződéskötéskor történik, a szerződés semmis lesz. Szokásos körülmények között a szerződés semmisségének kimondásakor a vállalat kártérítést kaphat a hatóságnak megfizetett tényleges költségeknek megfelelő összegben. Ha azonban a szerződést korrupció révén nyerte el, a francia bíróságok kimondták, hogy a vállalat ezt a kártérítési jogot elveszíti.

A fent ismertetett büntetőjogi szankciókon túl azokat a vezető tisztségviselőket és vállalatokat, amelyek nem hajtják végre a korrupció megelőzését és kimutatását szolgáló eljárásokat és intézkedéseket, a francia Korrupcióellenes Ügynökség pénzbüntetéssel is sújthatja.

Külföld

A korrupció büntetőjogi szankciói minden más országban is olyan súlyosak, mint Franciaországban. Azonban számos országban – különösen *common law* rendszerű országokban – a kiszabott bírságok jóval magasabbak mint Franciaországban.

Egyes országokban vannak további olyan mechanizmusok, amelyek a korrupció bűncselekményének szankciói mellett érvényesülhetnek, például (az Egyesült Államokban, Kanadában, stb.) megtorló jellegű kártérítés megítélésével kombinált csoportos keresetek).

Egyes országok még a halálbüntetésig is elmennek (amelyet rendszerint életfogytig tartó szabadságvesztésre változtatnak át) olyan hivatalos személyek esetében, akiket korrupció elkövetésében bűnösnek találtak.

Végezetül mindenkinek tudnia kell, hogy egy bűncselekmény több olyan különböző országban is büntethető lehet, amelyek a korrupció bűncselekményéhez kapcsolódtak.

A nemzetközi választottbírósági ügyekben született ítéletek a fenti francia megoldást vették át: amennyiben a szerződés a megkötésekor elkövetett korrupció miatt semmis, a korrupcióban érintett vállalat a felmerült költségekért kártalanítást nem kaphat.

A korrupció lehetséges következményeit néhány nemzetközi példán szemléltetjük:

Siemens (Németország)	Egyesült Államok: 350 millió USD (SEC ¹) és 450 millió (USD ²) Németország: 854 millió USD <ul style="list-style-type: none"> • Ügyvédi díjak: 1 milliárd USD • Megfelelési szakértő (egy volt FBI tisztviselő) kinevezése. • 12 személyt ítélték szabadságvesztés és bírság büntetésre. • Két Siemens elnök és vezérigazgató lemondása.
Alstom (Franciaország)	Egyesült Államok: 772 millió USD (DoJ) Egyesült Királyság: a vizsgálat folyik
Rolls Royce (Egyesült Királyság)	Egyesült Királyság: 497 millió GBP (SFO ³) Egyesült Államok: 170 millió USD (DoJ) Brazília 25 millió USD
KBR Halliburton (Egyesült Államok)	Egyesült Államok: 579 millió USD <ul style="list-style-type: none"> • Nemzetközi elfogatóparancs a korábbi vezetők ellen (az ügy végül egyezséggel zárult).
Total (Franciaország)	Egyesült Államok: 245,2 millió USD (DoJ) és 153 millió USD (SEC) <ul style="list-style-type: none"> • Kötelezettségvállalás a korrupcióellenes megfelelési program javítására, a SEC részéről kijelölt megfelelési szakértővel.
BAES (Egyesült Királyság)	Egyesült Államok: 400 millió USD Egyesült Királyság: 30 millió GBP
Daimler (Németország)	Egyesült Államok: 185 millió USD
Technip (Franciaország)	Egyesült Államok: 338 millió USD
Snamprogetti Hollandia BV/ ENI Spa (Hollandia/Olaszország)	Egyesült Államok: 365 millió USD
JGC Corporation (Japán)	218,8 millió USD
Odebrecht (Brazília)	Egyesült Államok: 3,5 milliárd USD (DoJ) <ul style="list-style-type: none"> • az USA-beli bírság 80%-át átadták a brazil hatóságoknak • A DoJ elfogadta a bírság csökkentését amiatt, mert az Odebrecht pénzügyileg képtelen rendezni az eredeti bírságot. • A vezérigazgatót Brazíliában 19 év szabadságvesztésre ítélték

(1) SEC - Securities and Exchange Commission, amerikai értékpapír-piaci felügyelet (Egyesült Államok).

(2) DoJ - Department of Justice, Igazságügy minisztérium (Egyesült Államok).

(3) SFO - Serious Fraud Office, súlyos csalásokkal foglalkozó hivatal

2 A VESZTEGETÉS ÉS A KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM ERŐSÍTÉSE

Franciaország

Az adócsalás és a súlyos gazdasági és pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelemről szóló 2013. december 6-i törvény jelentősen növelte a korrupció elleni küzdelemre rendelkezésre álló erőforrásokat. Például létrehozta a nemzeti pénzügyi ügyészi és központi korrupcióellenes főosztályt a rendőrség keretében, bevezette a mentességet vagy a szankciók enyhítését az „együtműködő elkövetők” esetében, védelmet vezetett be a bejelentő munkavállalók vagy köz-tisztviselők számára egyaránt, és tágította a pénzmosás fogalmát, valamint különleges nyomozati módszereket engedélyezett.

A közelmúltban az átláthatóságról, a korrupció megelőzéséről és a gazdasági modernizációról szóló 2016. december 9-i törvény (az ún. „Sapin 2 törvény”) több új intézkedést is bevezetett a korrupció megelőzésére, kimutatására és az ellene folyó küzdelemre:

A FRANCIA KORRUPCIÓELLENES ÜGYNÖKSÉG LÉTREHOZÁSA

A francia Korrupcióellenes Ügynökség szerepe az illetékes hatóságok támogatása a korrump gyakorlatok és hasonló bűncselekmények megelőzésében és felderítésében. Felügyeleti szerepet tölt be és saját végrehajtási és szankcionálási hatáskörrel rendelkezik.

A francia Korrupcióellenes Ügynökség feladata a nagyvállalatok által végre-

hajtandó, a korrupció megelőzését és kimutatását szolgáló intézkedések és eljárások betartásának felügyelete.

Munkavállalói helyszíni vizsgálatokat folytathatnak vállalatok telephelyein.

A vizsgálatot követően az ügynökség a vétkesnek talált vállalathoz felszólítást intézhet, az ügyet a szankciós tanács elé utalhatja, amely kötelezheti a vállalatot belső megfelelési eljárásai kiigazítására és bírságot szabhat ki a vállalatra és azon vezető tisztségviselőire, akik a szabályokat megszegték.

Az ügynökség beszámol a nemzeti pénzügyi ügyésznek is a tudomására jutó ügyekről, amelyek lehetnek bűncselekmények vagy vétségek.

NAGYVÁLLALATOK SZÁMÁRA KORRUPCIÓELLENES MAGATARTÁSI KÓDEX VÉGREHAJTÁSÁNAK KÖVETELMÉNYE

Minden olyan vállalat, amely legalább 500 főt foglalkoztat vagy olyan csoporthoz tartozik, amelynek anyavállalatának központja Franciaországban van és legalább 500 főt foglalkoztat, és árbevétele vagy konszolidált árbevétele 100 millió EUR feletti, köteles magatartási kódexet elfogadni és végrehajtani, amely ismerteti és szemlélteti a különféle nem elfogadható magatartásformákat, amelyek korrupciót vagy befolyással üzérkedést valósítanak meg. Ennek a kódexnek a vállalat (illetve a csoportot alkotó vállalatok) belső szabályzatainak részét kell képeznie.

Ez a megfelelési program alkotja a Bouygues csoport összes tagvállalata korrupcióellenes magatartási kódexét.

AZ IGAZSÁGÜGYI HATÓSÁGOKKAL KÖTÖTT KÖZÉRDEKŰ EGYEZSÉG BEVEZETÉSE¹

Az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban létező, vádemelés elhalasztására vonatkozó megállapodás (DPA) mintájára a Sapin 2 törvény bevezette azt a lehetőséget, hogy a korrupcióval vádolt vállalat megállapodásra juthat a nemzeti ügyésszel, amennyiben a büntetőeljárás még nem indult meg

Ez az innovatív eljárás lehetővé teszi a vállalat számára, hogy a hosszas és bizonytalan kimenetelű tárgyalás helyett egyezsége jusson az ügyésszel.

Az igazságügyi hatóságokkal kötött közérdekű egyezség keretében az ügyész az alábbiakat írhatja elő a vállalatnak:

- közérdekű bírság megfizetésére a francia kincstár részére; e bírság összegének arányosnak kell lennie a vállalat bűncselekményekből kapott hasznával, és maximuma a bűncselekmény feltárását megelőző három év átlagos éves árbevételének 30 %-a;
- a megfelelési program kötelező végrehajtásának elvégzése a francia Korrupcióellenes Ügynökség legfeljebb három éven át tartó ellenőrzése mellett azt biztosítandó, hogy a korrupció elleni küzdelemre eredményes intézkedések és eljárások létezzenek és azokat végre is hajtásák;
- az áldozat kárának megtérítése, ha az áldozatot azonosították.

Az igazságügyi hatóságokkal kötött közérdekű egyezséget „jóvá kell hagy-

nia” a *Tribunal de grande instance* (körzeti bíróság) elnöklő bírójának. A jóváhagyó végzéshez nem szükséges a vétkesség beismerése és nem is jelenti azt, és nem bír az ítélet hatályával. A bűnügyi nyilvántartásban sem kerül rögzítésre.

Azonban a jóváhagyó végzést, a bíróság összegét és a megállapodást közzéteszik a francia Korrupcióellenes Ügynökség webhelyén.

Az igazságügyi hatóságokkal kötött közérdekű egyezség semmiféle körülmények között nem mentesíti a vállalat jogi képviselőit, akiknek a megállapított korrupciós gyakorlatokért való teljes és személyes helytállási kötelezettsége fennmarad.

A FRANCIA BÜNTETŐBÍRÓSÁGOK JOGHATÓSÁGÁNAK KITERJESZTÉSE

A Sapin 2 törvény megerősíti és kiterjeszti a francia bíróságok felségterületen kívüli joghatóságát.

Hatáskörük most kiterjed az olyan jogi személyek vagy személyek által elkövetett bűncselekményekre, akiknek szokásos tartózkodási helye Franciaországban van, vagy üzleti tevékenységének legalább egy részét ott végzi, **állampolgárságra/honosságra tekintet nélkül**.

Az új törvény számos olyan akadályt is elhárított, amelyek korábban megakadályozták a francia bíróságok fellépését, és amelyek most joghatósággal rendelkeznek akkor is:

- ha az állított magatartás nem büntethető azon ország jogszabályai szerint, ahol a visszaélést elkövették;

(1) Ez közel áll a common law rendszerben ismert, a vádemelés elhalasztására vonatkozó megállapodáshoz.

- ha az áldozat abban az országban nem kezdeményezett büntetőeljárást; és
- nem szükséges az sem, hogy az eljárást először az ügyész indítsa meg.

A francia büntetőbíróóságok korrupciós ügyekben most tágabb joghatósággal rendelkeznek, hasonlóan az Egyesült Királyság és az USA bíróságaihoz.

SÚLYOSABB BÜNTETÉSEK

- a megfelelési program kötelező végrehajtása (lásd a II. fejezet 1. szakaszát); és
- a francia Korrupcióellenes Ügynökség által korrupcióellenes hiányosságok miatt kiszabható bírságok (lásd az I. fejezet 10.1 szakaszát).

BEJELENTŐK VÉDELME

A Sapin 2 törvény védi a bejelentőket és mentesíti őket a büntetőjogi felelősség alól, amennyiben feltárják a törvényi oltalom alatt álló titkos információkat (a nemzetbiztonsági titoktartás, orvosi titoktartás és ügyvédi titoktartás körébe eső információk kivételével, amelyek sérthetetlenek). Jogot biztosít továbbá a bejelentőnek arra, hogy közvetlenül bírósághoz vagy közigazgatási hatósághoz forduljon súlyos vagy közvetlen veszély vagy jóvátehetetlen kár veszélye esetében. Előírja továbbá minden legalább 50 munkavállalót foglalkoztató vállalat számára a bejelentői értesítések megfelelő fogadására és feldolgozására vonatkozó eljárások és szabályok végrehajtását a munkavállalók és külső vagy alkalmi munkavállalók tekintetében.

BIZONYOS LOBBITEVÉKENYSÉGEK BEJELENTÉSE (LÁSD AZ I. FEJEZET 9. SZAKASZÁT ÉS A FÜGGELÉKET).

Franciaország most átfogó és vizsztatartó erejű korrupcióellenes jogszabályi keretrendszerrel rendelkezik, hasonlóan a többi jelentős nyugati országhoz.

Külföld

Az országok világszerte fokozzák a korrupció elleni küzdelmet.

Az amerikai Igazságügyi Minisztérium (DOJ) 2016 decemberében szankcionálta az Odebrecht braziliai vállalatot amiatt, mert Braziliában kiterjedt korrupciós rendszert hozott létre, nagyszámú brazil politikai vezető bevonásával. Az Odebrechtet 3,5 milliárd USD-re büntették (amelyet a DOJ a vállalat fizetéseképtelensége miatt csökkentett) és vezérigazgatóját a brazil bíróságok 19 év szabadságvesztésre ítélték. Ez a nagy érdeklődésre számot tartó botrány robbantotta ki a brazil elnök bukását.

Noha a külföldi korrupciós gyakorlatokról szóló törvény (FCPA) értelmében kiszabott egyesült államokbeli szankciók elsősorban multinacionális vállalatok ellen irányulnak, az amerikai hatóságok fokozatosan kiterjesztik vizsgálataikat korrupciós gyakorlatok gyanújába keveredett nagy szervezetekre vagy nemzetközi szervezetekre is, ezzel erőteljes jelzést küldve, hogy visszaélés büntetlenül nem maradhat, és hogy az Egyesült Államok igazságszolgáltatási rendszere bárhova elérhető. A FIFA felső vezetőinek ügyében folytatott vizsgálat szemlélteti az amerikai hatóságok eltökéltségét a

korruptió elleni roham mellett, tekintet nélkül annak elkövetési helyére, illetve a visszaélések elkövetőinek állampolgárságára vagy lakóhelyére. Az amerikai hatóságokon túlmenően a svájci, és most a francia hatóságokat is bevonták ebbe az ügybe.

Az Egyesült Királyságban a súlyos csalásokat vizsgáló hivatal 2017 januárjában kiszabta egy vállalatra a korrupt gyakorlatok miatti, minden eddiginél jelentősebb szankciókat. A vádemelés elhalasztására vonatkozó megállapodás értelmében a Rolls Royce plc vállalat 611 millió USD, illetve 170 millió USD bírság megfizetését az amerikai hatóságoknak ugyanazon vádak miatt.

Dél-Koreában egy nagy érdeklődést kiváltó, a Samsung csoportot érintő korruptciós botrány váltotta ki az ország elnökének bukását.

3 NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK

A korruptió minden formája elleni küzdelem globális kérdés és számos nemzetközi egyezmény tárgyát képezi, a legfontosabbakat a másik oldalon található táblázat mutatja be. Az említett egyezmények aláírásával az országok vállalják igen szigorú és hathatós rendelkezések elfogadását, a táblázatban felsorolt különféle területeken.

**Gyezmények
(ratifikáló államok száma)***

	OECD (43)	ENSZ** (182)	EURÓPATANÁCS Strasbourg BŰNÜGYI (48)	POLGÁRI (35)	AFRIKAI UNIÓS EGYEZMÉNY (37)
Aktív korrupció	X	X	X	X	X
Passzív korrupció		X	X	X	X
Pénzmosás	X	X	X	N/A	X
Korrupció megelőzésére vonatkozó kötelezettségek		X		N/A	X
Közszolgálat	X ¹	X	X	X	X
Magánszektor		X	X	X	X
Igazságügyi együttműködés/ kiadatás	X	X	X	X	X
A tágabb állami joghatóság előmozdítása	X	X	X		X
A korrupció bűncselekménnyé nyilvánítása	X	X	X	N/A	X
Jogi személyek felelőssége	X	X	X		
Elretentő szankciók	X	X	X	X ²	X
Áldozatok kártalanítása/eszközök visszaszolgáltatása		X		X ³	X
Bejelentők védelme		X	X	X ⁴	X
Elszámolások ellenőrzése	X	X	X	X	X
Banktitok feloldása	X	X	X		X
Hosszabb elévülési idő	X	X		X	

N/A: nem kell alkalmazni:

(*) a 2017. augusztus 7-i adatok szerint

(**) Az egyezmény részes államai

(1) Csak külföldi hivatalos személyek korrupciójára terjed ki

(2) A munkavállalókat csak azon vállalat tekintetében védi, amelyre információkat adnak.

(3) Az egyezmény legfontosabb célja.

(4) A kártalanítás körébe tartozó veszteség jelentősen bővült és kiterjedt a tényleges kárra, az elmaradt lehetőségekre és egyéb immateriális veszteségekre is.

4 A VISSZASZORÍTÁS EREDMÉNYESSÉGE: A BÜNTETŐBÍRÓSÁGOK JOGHATÓSÁGA - IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS - JELENTÉS

A büntetőbíróságok joghatósága

A fent említett nemzetközi egyezmények hatására a legtöbb ország igen szigorú korrupcióellenes jogszabályokat iktatott törvénybe, a büntetőbíróságoknak kiterjedt területen kívüli joghatóságot biztosítva.

Például a közhiedelemmel ellentétben a francia bíróságok joghatósága nem korlátozódik a teljes mértékben francia földön elkövetett bűncselekményekre. Kiterjed i. a csak részben francia földön elkövetett bűncselekményekre, ii. az olyan személyek által elkövetett bűncselekményekre, akiknek szokásos tartózkodási helye Franciaországban van vagy üzleti tevékenységüket részben ott végzik, iii. a francia polgárok külföldön elkövetett bűncselekményeire, és iv. a külföldi személy által francia áldozat sérelmére elkövetett bűncselekményekre. Emellett a Sapin 2 törvény elhárított számos korábbi akadályt a francia bíróságok útjából a bűncselekmények üldözésének és visszaszorításának lehetősége tekintetében.

Az amerikai bíróságok eljárást indíthatnak korrupciót külföldön elkövető külföldi magánszemélyek vagy vállalatok ellen és megbüntethetik őket, ha a bűncselekmény egy alkotóelemét amerikai földön követték el: például a pénzt az Egyesült Államokon vagy amerikai pénzügyi rendszeren át továbbították, e-mail-váltás az Egyesült Államokon

keresztül történt, megbeszéléseket amerikai földön tartottak, stb.

Brit bíróságok büntethetnek külföldön olyan személy vagy vállalat által elkövetett bármely bűncselekményt, akinek/amelynek az Egyesült Királysággal „szoros kapcsolata” van. Az Egyesült Királyságban büntetőeljárás folytatható olyan külföldi vállalatok ellen, amelyek „üzleti tevékenységeik egy részét” az Egyesült Királyságban folytatják: úgy tűnik, hogy néhány ügylet Egyesült Királyságban történő lebonyolítása elegendő a brit bíróságok joghatóságának kiváltásához.

A nemzetközi egyezmények és nemzeti jogszabályok célja a joghézagok megszüntetése. A közelmúltbeli összes jogalkotási fejlemény célja a földrajzi joghézagok megszüntetése és ezzel a felelősségrevonás kikerülésének ellehetlenítése.

Igazságügyi együttműködés

A különféle országok igazságügyi hatóságai közötti szoros és rendszeres együttműködés úgyszintén elősegíti a bűncselekmények felderítését és visszaszorítását.

Franciaországban a pénzügyi bűnözéssel foglalkozó ügyész és egy szakosodott bírói kar – a párizsi járásbíróság pénzügyi kamarája (*Tribunal de Grande Instance*) – fogja össze a nemzetközi korrupciós ügyekben folyó vizsgálatokat. Ez a csoport rendkívül tapasztalt és tág nyomozati hatáskörökkel rendelkezik. Szoros együttműködést folytat külföldi igazságügyi hatóságokkal, és különösen az amerikai igazságügyi minisztériummal (DoJ) és a súlyos csapásokkal foglalkozó brit hivatallal (SFO).

Általánosságban a nemzetközi igazságügyi együttműködés jelentős előrelépéseket ért el az elmúlt évtizedben, még olyan országokkal is, amelyek korábban vonakodtak a banktitok kiadásától vagy információmegosztástól. Ez megkönnyíti az elkövetők elleni bizonyítékok beszerzését. Az Egyesült Államok a nemzetközi igazságügyi együttműködés révén képes hathatósan felderíteni a külföldön elkövetett bűncselekményeket, egészen addig elmenve, hogy az elkövetőre kiszabott bírságot megosztja más országok igazságügyi hatóságaival (lásd az Odebrecht ügyet). Emellett az igazságügyi hatóságok egyre több kiadatási kérelmet nyújtanak be, amelyek általában elfogadásra kerülnek. A FIFA-ügyben a DoJ elérte több, korrupt gyakorlatokban részvétellel gyanúsított személy Egyesült Államoknak történő kiadatását Svájc, Peru, valamint Trinidad és Tobago igazságügyi hatóságaitól.

Az Európai Unión belül közvetlen együttműködés folyik az országok között, ami hozzájárul a nyomozati eljárások felgyorsításához.

A Franciaország és számos külföldi állam közötti kétoldalú egyezmények is hozzájárulnak az információmegosztás eredményesebbé tételéhez. Ezek az egyezmények rendszerint előírják a külföldi igazságügyi hatóságok számára, hogy kedvezően és rövid időn belül válaszoljanak a francia jogsegély bizottság nemzetközi jogsegélykérelmeire, és viszont. E jogsegélybizottságok célja pontosan az, hogy bizonyítékokat gyűjtsenek az elkövetők ellen, különösen házkutatás és iratok lefoglalása révén.

Jelentéstétel

Az igazságügyi együttműködés és a visszaszorító intézkedések eredményessége is jelentősen nőtt amiatt, hogy a legtöbb jelentős országban bevezettek olyan pénzmosás elleni jogszabályokat, amelyek célja az illegális forrásból (pl. kábítószer-kereskedelem vagy korrupció) származó pénz legális gazdaságba való visszaáramoltatásának leállítására. Ezek a jogszabályok számos szakszolgáltató cég (pénzügyi cégek, tőzsdepiaci cégek, ingatlanszakemberek, ügyvédek, könyvelők, árverezők, műkereskedők, stb.) számára előírják ügyfeleik azonosítását és róluk információk beszerzését, valamint a gyanús ügyletek vagy magatartások erre szakosodott szervezetnek történő bejelentését (ez Franciaországban a Tracfin). A bejelentés elmulasztásának szankciói rendkívül súlyosak (Franciaországban öttől tíz évig terjedő szabadságvesztés és akár 750 000 EUR vagy a pénzmosással érintett összeg 50 %-ának megfelelő pénzbírság). Franciaországban 2016-ban egyedül a Tracfinnek 62 000 gyanús ügyletet jelentettek be (ez 2015-höz képest 44 %-os emelkedés).

Általánosabban Franciaországban azoknak a szakembereknek vagy cégeknek, akik/amelyek pénzáramlással járó ügyleteket kötnek, irányítanak vagy ezekre vonatkozóan tanácsadást végeznek, be kell jelenteniük az ügyletet az ügyésznek, ha tudják, hogy egy évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt (ami a korrupcióra is igaz) követtek el. A törvény védi a bűncselekményt bejelentő személyt a felelősség vagy

büntetőeljárás ellen (a francia monetáris és pénzügyi törvénykönyv (*Code Monétaire et Financier*) L. 561-1 és L. 561-22 cikke.

Emellett a külső könyvvizsgálók Franciaországban kötelesek bejelenteni a tudomásukra jutó bűncselekményeket az ügyésznek.

Nemzetközi nyomásra egyre több nemzeti jogalkotó és szabályozó szorgalmazza, ha nem éppen kötelezi a vállalatokat bejelentési eljárások létrehozására és a korrump gyakorlatokat bejelentő munkavállalók védelmére – Franciaországban 2016-ban a Sapin 2 törvény bevezette a valódi „bejelentői” jogállást, amelyet a francia munka törvénykönyve (*Code du Travail*) védelemben részesít. Védelmet kapnak azok a köztisztviselők is, akik bejelentik a feladataik ellátása során tudomásukra jutott eseteket.

Végül néhány országban a törvény rendelkezik a vádalkuról (pl. az Egyesült Államokban a bűncselekményre bizonyítékot szolgáltató személy büntetése csökkenthető) vagy büntethetőség megszűnéséről.

A francia és külföldi bíróságok területen kívüli joghatósága az erősebb igazságügyi együttműködéssel és jelentéstételi mechanizmussal karöltve egyszerűbbé és eredményesebbé teszi a korrupció felderítését és az elkövetők üldözését világszerte.

A nemzetközi korrupciót illetően az elkövetők most kumulatív szankciókra számíthatnak. Nagy a valószínűsége annak, hogy több bíróság is kimondja joghatóságát egy adott bűncselekmény tárgyalására és megbüntetésére. Az elkövetők ezért súlyos szankciókra számíthatnak nem csak Franciaországban, de több más országban is.

A bírósági eljárások költsége (a Siemens-ügyben 1 milliárd dolláros ügyvédi díjak) és az igazságügyi hatóságok által elrendelt belső vizsgálatok költsége jelentős összegekre rúg. Ez az erősebb megfelelési programok végrehajtásával és a bíróságok által a vállalat gyakorlatainak és megelőzési ellenőrzési mechanizmusai eredményességének felügyeletére több évre kijelölt külső független szakértők költségén felül értendő.

III. FEJEZET

A CSOPORT KORRUPCIÓ VESZÉLYÉT HORDOZÓ HAT GYAKORLATRA VONATKOZÓ SZABÁLYAI

1 AJÁNDÉKOK ÉS REPREZENTÁCIÓ

Tudnivalók

A korrupcióellenes jogszabályok tiltják minden vezető tisztségviselő vagy munkavállaló számára ajándékok, szolgáltatások vagy más értékes dolog más személy részére illetéktelen előny szerzése vagy döntés vagy más intézkedés befolyásolása céljából történő adását.

Hasonlóképpen tiltják minden vezető tisztségviselő és munkavállaló számára azt is, hogy ajándékot, szolgáltatást vagy más értékes dolgot fogadjon el illetéktelen előny juttatásáért vagy adott döntés vagy más intézkedés meghozataláért.

A leggyakrabban korrupt gyakorlatnak tekintett ajándékok az alábbiak:

- köztisztviselőknek adott meghívások és ajándékok;
- készpénz, kölcsön vagy előleg, vagy készpénz-helyettesítő ajándék (ajándékutalvány, vásárlási utalvány, stb.), a vállalatban tőkerészesedés juttatása vagy jegyzett részvénnyek juttatása;
- munkavégzés vagy annak kifizetése (ingatlan építése, javítása, felújítása, kifestése);
- ingyenes szolgáltatások, például közlekedés, tandíjak kifizetése, ingatlan használatának átengedése;

- bőkezű meghívások vagy ajándékok;
- utazások vagy nyaralások.

Minden országban súlyos büntetendő bűncselekmény ajándékok akkor történő adása vagy felkínálása, amikor a címzett az átadó javára döntést hoz vagy helyzeténél fogva annak befolyásolására képes (pl. ajánlati felhívások, szerződésre vonatkozó tárgyalások, engedélyre történő várakozás, jogszabályok vagy rendelkezések változása, bírósági döntés, választottbírósági döntés).

A csoport álláspontja

A csoport általános álláspontja az ajándékok adásának és elfogadásának tilalma, olyan országok kivételével, ahol ez a gyakorlat elfogadott és kikerülhetetlen üzleti szívesség, amely esetben annak meg kell felelnie az alábbi szabályoknak.

Vezető tisztségviselők vagy munkavállalók ajándékot soha nem adhatnak vagy fogadhatnak el, amikor a vállalat számára hasznot hajtó döntés elfogadása folyik.

Teendők

1. AJÁNDÉK ELFOGADÁSA

1.1 Elv

Vezető tisztségviselők és munkavállalók nem kérhetnek vagy fogadhatnak el – közvetlenül vagy közvetve sem – semmiféle ajándékot az alábbi 1.2

szakasz rendelkezései szerint. Például munkavállalók soha nem engedhetik meg, hogy harmadik személy fizesse üzleti útjukat vagy szállásukat, és ami még fontosabb, semmiféle személyes kiadásukat (pl. munkavégzés, berendezési tárgyak, utazás, nyaralás, stb.).

1.2 Szívesség vagy vendéglátási gesztusok

Az egyetlen elfogadható gesztus a bevett gyakorlat (pl. hagyományos ünnepek, mint a karácsony, újév, stb.) és a szívességi vagy vendéglátási gesztusok (üzleti ebédek, rendezvény meghívások), amennyiben ez a gyakorlat elfogadott szokás és a gesztus értéke észszerű az érintett ország és iparág vonatkozásában.

Az elfogadás előtt a vezető tisztségviselőnek vagy munkavállalóknak ésszerűen fel kell mérniük annak jelentőségét, és vissza kell utasítani vagy vissza kell küldeni minden ajándékot, ha az valószínűleg az ajándékozó felé lekötöttséget vagy függőséget eredményez (pl. ismételt ajándékozás) vagy ha az a tiltott kategóriába tartozik (pl. ajándék elfogadása az ajándékozót érintő döntéshozatali helyzetben).

Az etikai bizottság véleményének kikérése után minden üzleti szegmensnek referenciaértékeket kell meghatároznia a vezető tisztségviselő vagy munkavállalók által elfogadható ajándékok legmagasabb értéke tekintetében. A referenciaértékeket meghatározó emlékeztetőnek tartalmaznia kell, hogy az elfogadhatóság tekintetében bizonytalan vezető tisztségviselőnek vagy munkavállalónak kapcsolatba kell lépnie az üzleti szegmens etikai tisztviselőjével.

1.3 Tájékoztatás – Átláthatóság

A munkavállalóknak jelenteniük kell felettes vezetőjüknek minden olyan ajándék- vagy előnykérést vagy kapott ajándékot vagy előnyt, amely a csoportszintű útmutatáson kívül esik.

1.4 Visszautasítás nem lehetséges

Ha az udvariasság korlátainak megsértése vagy a vállalat és az ajándékozó közötti üzleti kapcsolat súlyos veszélyeztetése nélkül az ajándék nem utasítható, illetve küldhető vissza, azt továbbítani kell az üzleti szegmens etikai tisztviselőjének, aki dönt annak soráról (pl. jótékony célra adományozás).

2. AJÁNDÉKOZÁS

2.1 Elv

A csoport tagvállalatai, vezető tisztségviselői és munkavállalói a fenti 1.2 szakaszban meghatározott szokásos szívességek vagy vendéglátás körén túlmutató ajándékokat vagy szolgáltatásokat nem adhatnak.

2.2 Ha az ajándékozás a helyi hagyományok miatt elkerülhetetlen, értékének minden esetben a lehető legalacsonyabbnak kell lennie, a címzett pozíciójára és a helyi szokásokra figyelemmel.

Az etikai bizottság véleményének kikérése után minden üzleti szegmensnek referenciaértékeket kell meghatároznia a vezető tisztségviselő vagy munkavállalók által harmadik személyeknek adható ajándékok legmagasabb értéke tekintetében. A referenciaértékeket meghatározó emlékeztetőnek tartalmaznia kell, hogy az elfogadhatóság tekintetében bizonytalan vezető tisztségviselőnek vagy munkavállalónak kapcsolatba

kell lépnie az üzleti szegmens etikai tisztviselőjével. Ha a bevett helyi szokások jelentősen eltérnek a referenciaértékektől, ki kell kérni a megfelelésért felelős tisztviselő előzetes jóváhagyását.

2.3 Ajándék csak a szokásos, szívességi vagy vendéglátási gesztus formájában adható. Soha nem adható előnyszerzés vagy a vállalat számára kedvező döntés elérésének céljával. Minden körülmények között szigorúan tilos az ajándékozás (értékre vagy formára tekintet nélkül), ha a címzett pozíciójánál fogva a vállalatot érintő döntést hozhat vagy azt befolyásolhatja.

2.4 Az ajándékokat egyértelműen fel kell tüntetni a vállalat számviteli nyilvántartásaiban.

2.5 A fogadásoknak (üzleti ebédek, italmeghívás, stb.), vendéglátásnak vagy üzleti meghívásoknak meg kell felelniük a fenti 2.3 szakasz rendelkezéseinek, és az adott ország, illetve iparág szokásainak és hagyományainak. Szigorúan tiltottak a túlzó és az olyan meghívások, amelyek célja a címzett lekötése.

Az etikai bizottság véleményének kikérése után az üzleti szegmenseknek referenciaértékeket kell meghatározniuk tisztviselőik és munkavállalóik számára az elfogadhatóság szempontjainak jobb megértése érdekében. Franciaországban az adóhatóságok kinyilvánították üzleti ajándékokkal kapcsolatos álláspontjukat. Álláspontjuk szerint a héa évente és személyenként legfeljebb 65 EUR értékű ajándék után igényelhető vissza.

2.6 Harmadik személyek szállás és utazási költségei csak akkor fizethetőek, ha az adott személy jelenléte

valamely üzleti feladattal kapcsolatban indokolt, és ha az nem minősül politikai vezetőnek (vagy kísérete tagjának) vagy köztisztviselőnek (telephely- vagy projektlátogatás, a csoport szakértelmének népszerűsítése, bizonyítása vagy bemutatása, szerződés szerint szükséges utazás, stb.). Ebben az esetben a meghívott utazási és szállásköltségének kifizetése a vezető tisztviselővel és a munkavállalóval azonos alapon történik.

Harmadik személy utazási és szállásköltsége azonban a csoport tagvállalata soha nem fizetheti ki olyan időszakban, amikor az érintett személynek döntési hatáskört kell gyakorolnia vagy befolyását a csoport érdekében kell igénybe vennie.

2.7. Az alkalmazottak és a vezető tisztviselők soha nem használhatják fel saját pénzüket a fenti szabályok megkerülésére, például a bejelentési kötelezettség vagy az ajándékhoz jóváhagyás kikérésének elkerülésére.

POLITIKAI FINANSZÍROZÁS

Franciaországban jogi személyek számára szigorúan tilos politikai pártok tevékenységének vagy politikusok pályájának vagy jelöltségének támogatása. Hasonló tilalom számos más országban is érvényesül.

Másokban a politikai részvétel megengedett és/vagy azt jogszabály szabályozza.

A csoport általános elve az, hogy nem járul hozzá – közvetlenül vagy közvetve, szervezetek, tanácsadók, alapítványok stb. révén sem – politikai pártok vagy politikusok finanszírozásához.

3 TÁMOGATÁS

Tudnivalók

A támogatás pénz, javak vagy szolgáltatások érdekel nélküli adományozása közérdekű célra, mint amilyen a társadalmi vagy humanitárius cél, kutatás, művészet védelme vagy népszerűsítése. A természetbeni szolgáltatásnyújtás formájában megjelenő támogatás a vállalat szakértelmének bemutatása is lehet (pl. a párizsi Hôtel de la Marine presztízsértékű felújítási projektje).

A csoport álláspontja

A csoport etikai kódexe kimondja, hogy „jótékonyági hozzájárulások és támogatási kezdeményezések megengedettek, ha azok valóban közérdeket (humanitárius, kulturális vagy társadalmi célt) szolgálnak és hozzájárulnak a csoport vagy tagszervezetei által meghatározott civil tevékenységhez.”

A támogatási intézkedés soha nem használható fel jogellenes cselekmény (jogellenes kifizetés, korrupció, befolyással üzérkedés, stb.) elleplezésére, illetve közvetett elkövetésére.

Teendők

TÁMOGATÁSI SZABÁLYZAT LÉTREHOZÁSA

Minden üzleti szegmens meghatározza azokat a támogatási intézkedéseket, amelyek leginkább tükrözik üzleti tevékenységei jellegét és amelyek vállalati társadalmi felelősségvállalási szabályzatuk keretébe esnek.

Az etikai bizottsággal való konzultációt követően általános keretet hoznak létre, amelyben leányvállalataik

működhetnek, figyelemmel a bizottság véleményeire és ajánlásaira.

Eljárásokat hoznak létre továbbá a támogatási intézkedések előzetes jóváhagyására, az általuk megfelelőnek tartott vezetői szinten.

TILTOTT TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

A csoport nem hozhat támogatási intézkedéseket a következő körülmények között:

- ha a támogatási intézkedés célja szerződés, döntés vagy engedély megszerzése vagy megtartása;
- a kedvezményezett a jótékonyasági cél álcájával a csoport által tiltott tevékenységben vesz részt (pl. politikai tevékenység finanszírozása);
- a kedvezményezett és vezető tisztviselői büntetett előéletűek vagy vezetőit az ellenőrző szervezet (Franciaországban a Számvevőszék (Cour des Comptes) keresi);
- a kedvezményezett nyilvánvalóan személyes haszonra törekszik, vagy olyan magatartást vagy vezetési gyakorlatot követ, amely arra enged következtetni, hogy tagjai sikkaszhatnak vagy arra módjuk lehet (pl. a szervezet általános költségei a kapott adományok túlságosan magas hányadát teszik ki);
- a támogatási intézkedést támogató vezető tisztviselők vagy munkavállalók közvetlen vagy közvetett személyes hasznot szereznek (amennyiben a csoport részt vehet a szervezet javára a vezető tisztviselők vagy munkavállalók önkéntes és érdektelen hozzájárulásából álló támogatási intézkedésekben).

Kiemelt körülményt kell tanúsítani az olyan partnerek (pl. helyi hatóság, stb.) javát szolgáló támogatási intézkedések tekintetében, amelyekkel a csoportnak üzleti kapcsolata van.

A MEGFIGYELŐK FELADATAI

A támogatási intézkedés felvállalása előtt a csoporthoz tartozó szervezetnek el kell végeznie a következő ellenőrzéseket:

- meg kell győződni arról, hogy a kedvezményezett cél az etikai kódexszel összeegyeztethető;
- ellenőrizni kell, hogy az alapítvány vagy szervezet benyújtotta-e az előírt belső szabályzatait;
- információkat kell gyűjteni a kedvezményezetttről, annak partnereiről és alapítóirol, illetve hírnevéről;
- ellenőrizni kell tevékenységi jelentését és tapasztalatát, és azt, hogy célja eléréséhez megfelelő erőforrásokkal rendelkezik;
- ellenőrizni kell, hogy a szervezet igazgatói rendelkeznek-e képviseleti jogosultsággal;
- ellenőrizni kell, hogy a szervezet közlésezi-e tevékenységi jelentését és megbízható és valós, külső könyvvizsgáló által ellenőrzött számviteli nyilvántartásokat vezet-e.

SZERZŐDÉS

A támogatás hozzájárulást hivatalosan le kell fektetni egy írásbeli szerződésben, amely feltünteti a csoport tagvállalatának érdekeit és célját.

A csoport érintett tagvállalata vezérigazgatójának előzetes írásbeli engedélye nélkül a szerződés vagy szerződésmódosítás nem írható alá.

A szerződésnek kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a csoport tagvállalata etikai és megfelelési értékeinek tiszteletben tartására, illetve ennek megszegése esetére egy felmondási záradékot.

A csoport tagvállalatának ellenőrzési és olyan jogot kell kapnia, hogy a kedvezményezett elszámolásából egy példányt kapjon.

TÁMOGATÁSI HOZZÁJÁRULÁS

A támogatás hozzájárulási pénzügyi támogatás vagy a természetbeni hozzájárulás (készségek) formáját öltheti. Ez utóbbi esetben megfelelően meg kell határozni annak pénzegeértékét és azt a szerződésben fel kell tüntetni.

Szigorúan tiltottak a készpénzben vagy nem azonosítható tulajdonosú bankszámlára adott hozzájárulások.

A hozzájárulás csak a kedvezményezett közjogi vagy magánjogi személy javát szolgálhatja és csak annak fizethető ki. Például a pénzügyi hozzájárulás soha nem fizethető ki teljes egészében a kedvezményezettől eltérő magánszemélynek vagy a közjogi vagy magánjogi személynek.

A hozzájárulás kifizetése csak a kedvezményezett székhelye szerinti vagy olyan országban fizethető ki, ahol a támogatási intézkedést végre fogják hajtani.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

A csoport tagvállalatának biztosítania kell, hogy hozzájárulását közérdekből és arra a célra használják fel, amelyre azt adták.

4 SZPONSZORÁCIÓ

Tudnivalók

A szponzoráció valamely rendezvény – szeminárium, konferencia vagy sport-, művészeti vagy szórakoztató esemény – finanszírozásához vagy szervezéséhez való hozzájárulás a rendezvényen való megjelenés potenciális kereskedelmi hasznának kiaknázása érdekében¹.

A csoport álláspontja

A szponzorációnak a vállalat marketing- vagy kommunikációs stratégiájának részét kell képeznie és potenciális kereskedelmi előnyökkel kell járnia.

Soha nem használható fel jogellenes előny juttatására (jogellenes kifizetésre, korrupcióra, stb.).

Teendők

SZPONSZORÁCIÓS SZABÁLYZAT LÉTREHOZÁSA

Minden üzleti szegmens meghatározza a kereskedelmi és kommunikációs stratégiájába illeszkedő szponzorációs intézkedéseket. Az etikai bizottsággal való konzultációt követően általános szponzorációs keretet hoznak létre, amelyben leányvállalataik működhetnek, figyelemmel a bizottság véleményeire és ajánlásaira.

Eljárásokat hoznak létre a szponzorációs intézkedések előzetes jóváhagyására, az általuk megfelelőnek tartott vezetői szinten.

TILTOTT SZPONSZORÁCIÓS INTÉZKEDÉSEK

A csoport nem hozhat szponzorációs intézkedéseket a következő körülmények között:

- a szponzoráció semmilyen módon nem járul hozzá a csoport tagvállalatának marketing vagy kommunikációs politikájához;
- ha a szponzorációs intézkedés célja szerződés, döntés vagy engedély megszerzése vagy megtartása;
- ha a közjogi vagy magánjogi személy képviselőjében a rendezvényt szervező személy nyilvánvalóan közvetlen vagy közvetett személyes előnyre törekszik, nem pedig a szervezet érdekében jár el;
- a szponzorált rendezvény az etikai kódexbe vagy irányadó jogba ütközik, pl. vallási vagy politikai tevékenységek népszerűsítése, stb.;
- a szponzorációt kezdeményező vezető tisztségviselő vagy munkavállaló közvetlen vagy közvetett személyes előnyhöz jut.

Kiemelt körülményt kell tanúsítani az olyan partnerek (pl. helyi hatóság, stb.) javát szolgáló szponzorációs intézkedések tekintetében, amelyekkel a csoportnak üzleti kapcsolata van.

SZERZŐDÉS

A szponzorációs megállapodást minden esetben hivatalosan le kell fektetni egy írásbeli szerződésben, amelyet a csoport érintett tagvál-

(1) Ez a szakasz nem terjed ki a reklám-, szponzorációs és otthoni vásárlási szolgáltatók kötelezettségeiről szóló 1992. március 27-i 92-280. sz. francia rendelet hatálya alá tartozó reklámcélú szponzorációra.

latának vezérigazgatója ír alá. A szponzorációs megállapodás minden módosításának meg kell felelnie ennek az elvnek.

A szponzornak a rendezvényhez való hozzájárulásért adott előnyöket részletesen ismertetni kell és azoknak a hozzájárulás nagyságával arányban kell állniuk.

A szerződésnek kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a csoport tagvállalata etikai és megfelelési értékeinek tiszteletben tartására. A kötelezettségvállalások megszegése nyomán a szponzoráció és a megállapodás felmondható.

A szponzornak ellenőrzési jogot kell kapnia, illetve másolatot azokból az iratokból, amelyekből ellenőrizhető, hogy a nyújtott előnyök valóságok.

A SZPONZOR HOZZÁJÁRULÁSA

A szponzor hozzájárulása pénzügyi támogatás vagy a természetbeni hozzájárulás formáját öltheti. Ez utóbbi esetben megfelelően meg kell határozni annak pénzgyenértékét és azt a szerződésben fel kell tüntetni.

Szigorúan tiltottak a készpénzben vagy nem azonosítható tulajdonosú bankszámlára adott hozzájárulások.

A hozzájárulás csak a kedvezményezett közjogi vagy magánjogi személy javát szolgálhatja és csak annak fizethető ki. Például a pénzügyi hozzájárulás soha nem fizethető ki részben vagy teljes egészében a rendezvény szervezőjétől eltérő magánszemélynek vagy közjogi vagy magánjogi személynek.

A hozzájárulás kifizetése csak a kedvezményezett székhelye szerinti vagy olyan országban fizethető ki, ahol a szponzorált rendezvényt tartják.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

A csoporthoz tartozó szervezetnek biztosítania kell, hogy a hozzájárulást cserébe kapott előnyök valóságok legyenek és megfeleljenek a megállapodás rendelkezéseinek.

A kedvezményezettnek meg kell küldeni a szponzor részére ezen előnyök igazolását, amelyeket meg kell őrizni (katalógus, a logó megjelenítéséről készült fénykép).

5 MEGBÍZOTTAK ÉS KERESKEDELMIALAPON SEGÍTSÉGET VAGY TÁMOGATÁST NYÚJTÓ MÁS HARMADIK SZEMÉLYEK („KÖZVETÍTŐK”)

Tudnivalók

5.1 Közvetítőik igénybevétele hasznos és szükséges gyakorlat a vállalat számára, amennyiben új vagy olyan piacokra kíván betörni, amelyekhez képzett szakember támogatására vagy segítségére van szükség a kereskedelmi kínálat kialakításához, az ajánlatkérések megválaszolásához, a tárgyalásokon való részvételhez vagy egy projekt megvalósításához.

5.2 Ha a kereskedelmi segítségnyújtás vagy támogatás nyújtására kijelölt harmadik személy jogellenes gyakorlatokban vesz részt (például az ügylet előmozdítására pénzügyi vagy egyéb illetéktelen előny felajánlásával, ígérséivel vagy adásával vagy gátlástalan informátoroktól nem nyilvános információk megvásárlásával), a harmadik személyt kijelölő jogi személy, illetve az érintett vezető tisztségviselők vagy munkavállalók súlyos büntetőjogi szankciókra számíthatnak a közvetítő korrupciós gyakorlatai következtében.

5.3 A nemzetközi korrupcióellenes egyezmények mindig felhívják az aláíró országok és a bíróságok figyelmét kereskedelmi segítségnyújtás vagy támogatás céljára ügynökök vagy közvetítők igénybevételének veszélyeire. Franciaországban a Sapin 2 törvény előírja a vállalatok számára közvetítők értékelésének elvégzését. Általánosságban elmondható, hogy az említett közvetítők igénybe vétele minden esetben gyanút szül, különösen főbb ipari vagy infrastrukturális projektet érintő ajánlatkérések esetében. Ezt a gyanút táplálja számos nagy nyilvánosságot kapott bírósági ügy is, amelyekből bebizonyosodott, hogy a megvesztegetésre vagy korrupciós kérésekre leggyakrabban igénybe vett módszer egy közvetítő igénybevétele. Például az Egyesült Államok külföldi korrupciós gyakorlatokról szóló törvénye (az 1977. évi FCPA) alapján jelentett korrupciós gyakorlatok 90 %-át közvetítő útján valósították meg.

E nemzetközi egyezményeket vagy a bíróságokat illetően a harmadik személyek minden esetben közvetítőnek minősülnek, amennyiben szolgáltatásuk kereskedelmi segítségnyújtás vagy támogatás nyújtása, tekintet nélkül az illető foglalkozására, megnevezésére vagy a vállalattal kötött szerződés jellegére (tanácsadó, szakértő, kereskedelmi ügynök, tanácsadó vállalat, PR-ügynökség, érdekképviselő, lobbista, alvállalkozó, társvállalkozó, partnerségi, közös vállalkozásbeli, érdekcsoportbeli vagy konzorciumi partner, építész, üzleti partner, ügyvéd, stb.). Kiemelt körültekintéssel kell kezelni azokat a kapcsolatokat, amelyek célja a vállalat számára segítségnyújtás szerződés, döntés vagy üzleti tranzakció elnyerésében, vagy kap-

csolatfelvételben, a vállalat képviselőjében, vagy közjogi vagy magánjogi személy közötti közvetítésben, mivel ezek a szolgáltatások a nem helyénvaló magatartás veszélyét hordozzák.

5.4 Egyes országokban a közvetítői szakma bizonyos szektorokban elismert és elfogadott (ingatlanügynökök, bankok, médiaügynökségek, reklámügynökségek, médiajogokkal foglalkozó ügynökségek, stb.). Ezeket a szakmákat törvény szabályozza; például Franciaországban csak ingatlanügynöki engedéllyel rendelkező személyek jogosultak kifizetést kérni az ingatlan adásvételben történő közreműködésükért.

5.5 Emellett egyes üzleti szektorok kialakítása mindig is olyan volt, hogy különféle intézményesített és szakmai előírások és gyakorlatok révén szabályozott közvetítői szinteket kellett igénybe venniük (pl. a közvetítési vagy televíziós jogok terjesztése vagy reklámfelület értékesítése).

5.6 Végezetül egyes nagy fejlett országokban – a Sapin 2 törvény óta Franciaországot is ideértve – a vállalatoknak jogszabályi kötelezettségük a megvesztegetés és korrupció megelőzését és az ellenük folyó küzdelmet szolgáló belső eljárások és rendszerek végrehajtása. Az alább ismertetett belső intézkedések és óvintézkedések a vállalatok felügyeletét végző és a közvetítők kereskedelmi célú igénybevétele esetében a kellő gondosság és körültekintés elmulasztását szankcionáló hatóságok elvárásai.

A csoport álláspontja

Közvetítők igénybevételét a csoport szigorúan tiltja, ha annak célja olyan

tevékenységek végzése, amelyekre a csoportnak magának nincsen joga.

A csoport tiltja bármely formájú segítségnyújtás vagy támogatás közvetítőtől való igénybevételét, amennyiben annak célja a csoport tagvállalata javára közjogi vagy magánjogi személytől határozat, döntés, engedély vagy más előny érdekében közvetlen vagy közvetett, kizárólagos vagy részleges beavatkozás vagy befolyás gyakorlás.

A csoportba tartozó szervezetek, vezető tisztségviselők és munkavállalók számára tilos segítségnyújtás vagy támogatás közvetítőtől való igénybevétele, amennyiben a megfelelési programban meghatározott minden óvintézkedésként végrehajtott eljárás után jelentős kételyek állnak fenn az adott közvetítő tisztességességét illetően.

Ha komoly ok vagy információ támasztja alá azt a gyanút, hogy a közvetítő a fenti elvet megszegve jár el, az üzleti kapcsolatot haladéktalanul meg kell szüntetni.

Amennyiben valamely ország jogszabályai elismerik és szabályozzák a közvetítői tevékenység bizonyos formáit bizonyos üzleti tevékenységek terén, annak rendelkezéseit szigorúan be kell tartani. Kiemelt gondosságot és körültekintést kell tanúsítani e szakemberek kiválasztásakor és igénybevételekor, mivel a szabályozott közvetítő szolgáltatások jogellenes célokra való felhasználása tilos.

Ha valamely üzleti szektor a fenti 5.5 szakaszban ismertetett módon épül fel, az üzleti szegmens létrehozza, elfogadja és meghatározza (a csoport etikai tisztviselője hozzájárulásával és az

üzleti szegmens megfelelésért felelős tisztviselője támogatásával) az üzleti szegmens megfelelési programjában a közvetítés ezen intézményesedett formáira vonatkozó etikai szabályokat és legjobb gyakorlatokat, biztosítva azt, hogy ezek tükrözik e megfelelési program szellemét, szigorú követelményeit és etikai elveit.

Teendők

VIZSGÁLATOK KÖZVETÍTŐ IGÉNYBEVÉTELE ELŐTT

A csoport közvetítő szolgáltatásait igénybe vevő tagvállalatainak először is a közvetítő tisztességességét és megbízhatóságát kell ellenőrizniük. A vizsgálatokat a megállapodás megkötése előtt kell elvégezni. Alapvető fontosságú annak ismerete, hogy kivel állunk szemben, még az üzleti kapcsolat közvetítővel való létrehozása előtt.

Ha az üzleti szegmens e vizsgálatok elvégzéséhez szakosodott külső szervezet igénybevétele mellett dönt, e szervezet csak törvényes vizsgálati módszereket alkalmazhat és bizonyosságát kell adnia szakmai hozzáértésének és megbízhatóságának, pl. egy olyan szervezet, mint az ADIT (vezető stratégiai elemző). Az üzleti szegmens etikai tisztviselője választja ki a fenti követelményeknek megfelelő szervezeteket, felügyeli a vizsgálatokat és minden jelentésből egy másolatot átad annak a vállalatnak, amely a közvetítő szolgáltatásait igénybe kívánja venni.

E szervezetek igénybevétele különösen ajánlott, amikor a Bouygues csoport tagvállalata külföldi üzleti tevékenységhez vesz igénybe közvetítőt, vagy általánosabban akkor, ha a közvetítő vállalatra külföldi jog irányadó.

ELLENŐRZÉSEK

A közvetítővel való szerződéskötés előtt a következő ellenőrzéseket kell elvégezni:

- a közvetítőnek jogi személynek kell lennie, az egyetlen elfogadható kivétel az, amikor a közvetítésre vonatkozó konkrét jogszabályok kifejezetten megengedik magánszemélyek közvetítőként történő eljárását;
- a közvetítő megfelelően nyilvántartásba van véve, rendelkezik belső szabályzatokkal és eleget tett a jogszabályi közzétételi követelményeknek;
- a közvetítő éves beszámolóját a jogszabályoknak megfelelően jóváhagyták és közzétették és átadták a csoporthoz tartozó azon érintett szervezetnek, amely szolgáltatásait igénybe kívánja venni;
- a közvetítőnek valós fizikai telephelye van és székhelye nem bank, ügyvédi iroda vagy postafiók;
- a közvetítő a nyújtandó szolgáltatásoknak megfelelő saját erőforrásokkal, pl. munkavállalókkal rendelkezik;
- az érintett szolgáltatások nyújtása a közvetítő szokásos üzleti tevékenysége; üzleti tevékenységei valóságosak; ügyfelei komoly, jó hírnévnek örvendő vállalatok; a közvetítő szakértelméről ismert; szakértelme megfelel a nyújtani kívánt szolgáltatásnak;
- a közvetítő alaposan ismeri az országot, ahol a szolgáltatásnyújtásra sor fog kerülni és ott jelentős tapasztalata van.

FIGYELMEZTETŐ JELEK

Az alább ismertetett körülményeket figyelmeztető jelnek kell tekinteni és a közvetítőt nem szabad igénybe venni, ha:

- a közvetítő olyan tevékenységben vesz részt, olyan szerződéses vagy pénzügyi kapcsolatai vagy bármely más üzleti vagy magánjellegű kapcsolatai vannak, amelyek az érintett projekt ügyfelével összeférhetlenséget eredményezhetnek. például a közvetítő választott képviselő vagy az ügyfélhez kötődő állami vagy magánszektorbeli hivatalt tölt be vagy helyzeténél fogva részt vesz a projekttel kapcsolatos döntésben;
- az előzetes vizsgálat nem volt elegendő a közvetítőre, beszámolóira, hírnevére, eredményeire, időtállóságára vagy erőforrásaira vonatkozó információk beszerzéséhez;
- a közvetítő megbízását az a hatóság, jogi személy vagy személy kérte vagy írta elő, aki/amely az ajánlatkérést, az üzleti tranzakció tárgyalását szervezi vagy a csoporthoz tartozó szervezetet érintő döntést hoz;
- a közvetítő névtelenséget kér, megbízott (személy vagy szervezet) útján kíván eljárni, nem adja ki részvényeseinek nevét, nem ad korábbi szakmai referenciákat, amelyek lehetővé tennék az összeférhetlenség feltárását;
- a közvetítő ismert családi vagy más szoros kapcsolata azokkal a személyekkel, akik az ajánlatkérésért, az üzleti tranzakció tárgyalásáért vagy a csoporthoz tartozó szervezetet érintő döntésért felelősek;

- a közvetítő kizárólagos kapcsolat kér az állami vagy magánszektorbeli ügyféllel, ezzel kiiktatja a vállalat képviselőjét;
- a közvetítő aránytalan díjazást kér: teljes egészében sikerdíjat, igen magas vagy felső határ nélküli összegben; a nyújtott szolgáltatásokhoz képest szokatlanul magas összegű díj; szokatlanul magas költségtérítést kér vagy kéri nem dokumentált költségek megtérítését;
- a közvetítő szokatlan kifizetési feltételeket kér: készpénzben történő kifizetést, magas előlegkifizetést; olyan bankszámlára történő kifizetést, amelynek tulajdonosa nem azonosítható vagy amely pusztán adózási okokból más országban vagy adóparadicsomnak minősülő országban van, vagy pedig harmadik személy számlájára történő kifizetést; természetbeni (pl. a vállalat részvényeivel történő) kifizetést;
- a közvetítő a szerződésben rögzített díjon felül rejtett díjazást kér vagy olyan konstrukciót javasol, amelyben a csoport adócsaláshoz járulna hozzá;
- a közvetítő elutasítja a csoport által népszerűsített értékeket (etikai kódex, megfelelési program);
- a közvetítő büntetett előéletű, különösen megvesztegetés és korrupció vagy hasonló bűncselekmények miatt.

Az üzleti szegmens tevékenységeinek megfelelő konkrét kockázatok elemzése után a megfelelésért felelős tisztviselő megállapítja a fő kockázati pontokat, például meghatározza azokat az iparágakat, amelyekben a közvetítők fokozottabb átvilágítása szükséges.

SZERZŐDÉS

A közvetítő és a Bouygues csoport tagvállalata kapcsolatának minden esetben írásbeli szerződésen kell alapulnia.

A szerződésnek tartalmaznia kell a megbízás célját és a közvetítő által a megbízás végrehajtására használandó erőforrások ismertetését.

A szerződést és annak minden módosítását az érintett jogi főosztály segítségével kell megszövegezni, amely a szerződés és módosításai eredeti példányát megőrzi.

A szerződést és annak minden módosítását a csoport tagvállalata vezérigazgatójának (vagy ha az üzleti szegmens nem leányvállalat, az érintett fiók, részleg vagy földrajzi régió operatív vezetőjének) kell aláírnia vagy a társaláírók egyikének neki kell lennie. Ha a csoport tagvállalata alacsony árbevételeű helyi leányvállalat (ezt az üzleti szegmensek felső vezetése határozza meg) vagy konkrét projektekre létrehozott vállalat (leányvállalat, gazdasági érdekcsoport, közös vállalkozás, stb.) esetében a vezérigazgatónak a szerződés vagy szerződésmódosítás aláírása előtt írásbeli jóváhagyást kell beszereznie felettes vezetőjétől (az üzleti szegmenstől függően országos, regionális vagy részlegvezetőtől vagy a szervezet vezérigazgatójától).

Ha a közvetítői díj meghaladja az előre meghatározott határértéket, a csoport tagvállalata vezérigazgatójának vagy a fent említett felettes vezetőjének e-mail-ben tájékoztatnia kell az üzleti szegmens vezérigazgatóját a szerződés vagy szerződésmódosítás aláírása előtt.

A határértéket az üzleti szegmens vezérigazgatója az etikai bizottság tanácsának kikérése után határozza meg. Ha az üzleti szegmensnek több, eltérő üzleti tevékenységet folytató fiókja vagy részlege van, különböző határértékeket lehet megállapítani. A cél, hogy az üzleti szegmens vezérigazgatója előzetesen értesüljön minden jelentős közvetítói szerződésről (és azok módosításáról) minden főbb üzleti tevékenysége szintjén.

Az értékhatár alatt az operatív vezető közvetlenül számol be az üzleti szegmens vezérigazgatójának és az érintett tevékenység felelős vezetője előzetesen értesül. Ez nem szükséges, ha az operatív vezető az a személy, aki megadta a fent említett előzetes írásbeli hozzájárulást.

Ha a vállalat olyan országban működik, vagy olyan országban projektben vesz részt, amelynek a Transparency International által jegyzett korrupciós indexe Franciaországnál alacsonyabb, az üzleti szegmens etikai tisztviselőjét a közvetítővel való szerződés (vagy módosítás) aláírása előtt e-mailben tájékoztatni kell.

A közvetítőnek nem lehet hatásköre vagy felhatalmazása a csoport érintett tagvállalata nevében kötelezettségvállalásra (a szerződést aláíró vezérigazgatóval előzetesen írásban rögzített, bizonyos korlátozott kivételeken túlmenően).

A közvetítőnek a szerződésben vállalnia kell az alábbiak betartását:

- azon ország rendelkezései, ahol a csoport érintett tagvállalata működik;
- azon ország rendelkezései, ahol működésének központja van;

- a projekt helye szerinti ország rendelkezései;
- a csoport által támogatott etikai és megfelelési értékek.

Általánosabban megfogalmazva a közvetítőnek szerződésben kell vállalnia a nemzetközi korrupcióellenes és pénzosztás elleni egyezmények betartását. Kifejezetten vállalnia kell, hogy tartózkodik a projektben részt vevő állami vagy magánszektorbeli ügynökök tekintetében a korrupciós gyakorlatoktól vagy befolyással üzerkedéstől.

AZ ETIKAI TISZTVISELŐ TÁJÉKOZTATÁSA

Minden szervezet listát készít a hatáskörébe tartozó vállalatoként a megkötött közvetítói szerződésekről (és azok módosításáról) és azt haladéktalanul megküldi az üzleti szegmens etikai tisztviselőjének.

Ha a vállalat több közvetítói megállapodást kíván kötni ugyanarra a projektre vagy ugyanabban az országban, a vállalat ügyvezetőjének először e-mail-ben tájékoztatnia kell az üzleti szegmens etikai tisztviselőjét, megindokolva ugyanarra a projektre vagy ugyanabban az országban több közvetítő megállapodás megkötését.

SZERZŐDÉSEK ADMINISZTRÁCIÓJA

Az aláíró vállalatnak ki kell jelölnie a szerződés adminisztrációjáért felelős személyt, aki ellenőrzi a szerződés megfelelő végrehajtását (módosítások, e-mail-váltások, számlaellenőrzés, monitoring tevékenység beszámoló, stb.). a következő iratokat kell megőrizni, majd archiválni:

- előzetes megkeresések;
- aláírt szerződés és módosításai;

- vizsgálatok, a szerződés vagy szerződésmódosítások teljesítésével kapcsolatos adatok;
- előrehaladási jelentések vagy megbeszélések jegyzőkönyvei (a nyújtott szolgáltatások valós, komoly és kéz-zelfogható jellegének igazolására).

A szerződés adminisztrátora nem lehet olyan személy, aki a vállalat értékesítési funkciójáért felelős vezető tisztségviselőkhöz tartozik beszámolósi kötelezettséggel.

Kereskedelmi közvetítők igénybevétele

KÖZVETÍTŐI DÍJAK – FIZETÉSI FELTÉTELEK

A közvetítői díjnak mindig valós és indokolható szolgáltatások ellenértékének kell lennie. Tükröznie kell a nyújtott szolgáltatás lényegét és a szolgáltatásokkal, azok összetettségével és a megbízás időtartamával arányban kell állnia.

Kiemelt gondosságot kell tanúsítani sikerdíj felvállalásakor, és a következő szabályokat és elveket szigorúan be kell tartani:

- tilos sikerdíjat kikötni szerződés, szerződésmódosítás vagy döntés elnyeréséért;
- A közvetítői díj nem fizethető teljes egészében sikerdíj formájában;
- Amikor nem kerülhető el a közvetítő által nyújtott szolgáltatásokért sikerdíj valamilyen formában történő kifizetése, annak észszerűnek kell lennie és a rögzített díj összegét semmilyen körülmények között nem haladhatja meg. Azt minden esetben előzetesen jóvá kell hagynia az üzleti szegmens etikai tisztviselőjének.

E szabály alól három eseti kivétel van:

- A közvetítő díj akkor fizethető teljes egészében sikerdíj formájában, ha a közvetítői szolgáltatást szabályozó jogszabály azt kifejezetten előírja (például az ingatlanügynökökről szóló francia törvény tilt bármiféle kifizetést az ügynök számára az adásvétel vagy bérbeadás lezárása után);
- ha a közvetítői szakmát szabályozó törvény vagy magatartási kódex azt megengedi (például egyes országokban az ügyvéd vagy biztosítási bróker esetében), a közvetítő rögzített díjához sikerdíj adható az elért eredményért, ennek azonban kivételnek kell lennie és csak azzal a feltétellel köthető ki, hogy a sikerdíj nem képez ellenszolgáltatást a nem az adott szakma által nyújtott szolgáltatásokért; az összegnek minden esetben a szokásosan elfogadott kereteken belül kell lennie és azt előzetesen az érintett felettes vezetőnek (például ügyvédek esetében az üzleti szegmens jogi főosztályvezetőjének) jóvá kell hagynia;
- Sikerdíj fizetésére vonatkozó kötelezettségvállalás kiköthető egy tetetési bank esetében, tekintve e tevékenység sajátos jellegét, feltéve hogy a szolgáltatás valódi befektetési banki szolgáltatás, és hogy a kötelezettségvállalást előzetesen – elviekben és összegszerűen is – engedélyezte a csoport pénzügyi igazgatója.

Minden üzleti szegmens utasításokat készít, amelyben meghatározza az elfogadható közvetítői díjszintet és kifizetési feltételeket táblázatos, százalékos vagy óradíjas stb. formában.

Ha a közvetítő székhelye ugyanabban az országban van, mint a projekt, ebben az országban kell bankszámlával rendelkeznie és a kifizetést fogadnia.

Ha a közvetítő székhelye nem a projekt országában van, bankszámlája lehet és kifizetése történhet a projekt országában vagy a közvetítő székhelye szerinti országban, feltéve, hogy ez nem tisztán adózási célokat szolgál.

A közvetítővel kötött szerződésnek meg kell határoznia a kifizetés feltételeit és módját, amelynek nyomon követhetőnek kell lennie.

A közvetítőket EUR-ban, a projekt helye szerinti ország pénznemében vagy a projekt szerződésének pénznemében kell fizetni.

A közvetítői díjak kifizetése a teljesítés százalékában történik. A közvetítőknek dokumentált számlát kell benyújtaniuk (a szükséges számviteli bizonylatokkal), a számla kiállítása és kifizetése helye szerinti ország rendelkezéseinek megfelelően.

A közvetítőknek történő kifizetéseket a csoport utalványozási eljárásainak megfelelően kell engedélyezni, emellett minden esetben kötelező a szolgáltatásokat igénybe vevő vállalat ügyvezetőjének és felettesének aláírása is.

A kifizetéseket megfelelően ki kell mutatni a csoport tagvállalata számviteli nyilvántartásaiban.

6 LOBBIZÁS (ÉRDEKKÉPVISELET)

Tudnivalók

A vállalat részt vehet nyilvános vitában és nyilatkozhat törvénytervezetről vagy törvény, rendelkezés vagy politika végrehajtásáról, véleménynyilvánítás vagy technikai szakértelem nyújtása útján. Ez a gyakorlat lobbitevékenység néven ismert.

Ha ez a gyakorlat nem átláthatóan folyik vagy nem szorítkozik szigorúan a fenti meghatározásra, az érintett személyt és vállalatot a korrupció, befolyással üzérkedés, részrehajlás vagy elfogultság vádja érheti.

A lobbizás szigorúan szabályozott számos külföldi országban (pl. az Egyesült Államokban és Kanadában) és az Európai Unió szintjén is.

Franciaországban a lobbizás jogilag a Sapin 2 törvény elfogadása óta szabályozott, amely átláthatósági kötelezettséget és a közélet átláthatóságért felelős hatóságnak (*Haute Autorité de la Vie Publique* – HATVP) történő jelentési kötelezettséget vezetett be, továbbá azon vállalatok számára tartózkodási kötelezettséget, amelyek vezető tisztségviselői vagy munkavállalói lobbitevékenységekben vesznek részt.

A csoport álláspontja

A csoport lobbizhat tevékenységeinek jobb megismertetése és megértetése érdekében.

A csoport érdekében eljáró munkavállalók, vezető tisztségviselők és külső szolgáltatók nem kínálhatnak fel semmiféle előnyt döntésbefolyásolás

céljából. Általánosabban vállalniuk kell az irányadó rendelkezések, magatartási kódexek és a csoport etikai politikájának betartását, és különösen a korrupt, tisztességtelen vagy versenykorlátozó gyakorlatokban való részvétel tilalmát.

Teendők

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

A csoport és az üzleti szegmensek vezető tiszttségviselőinek feladata a lobbicélok és szabályzatok meghatározása és lefektetése. Ezeknek a szabályzatoknak összhangban kell állniuk a csoport értékeivel és vállalati társadalmi felelősségvállalási felfogásával, és meg kell felelniük az irányadó rendelkezéseknek.

Minden üzleti szegmensnek listát kell vezetnie a csoport érdekében eljáró érdekképviselőiről, legyenek azok munkavállalók vagy a csoporton kívüliek.

Minden üzleti szegmens felelősséggel tartozik a hatáskörébe tartozó, lobbitevékenységet végző vállalatok, vezető tiszttségviselők és munkavállalók adatainak a HATVP-nél történő nyilvántartásba vételért, és annak frissítéséért és bejelentéséért.

2. A VÁLLALATOK, VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK ÉS MUNKAVÁLLALÓK ÁLTAL KÖVETENDŐ LOBBISZABÁLYOK

A lobbitevékenységeket minden esetben a jogszabályok betartásával kell végezni, ami azt jelenti, hogy a lobbitevékenységben részt vevő csoport tagvállalatoknak és minden vezető tiszttségviselőnek vagy munkavállalónak tisztességesen és becsületesen kell azt végeznie.

A lobbitevékenységben részt vevő minden vállalatnak, vezető tiszttségviselőnek vagy munkavállalónak ezért kötelező:

- **a francia politikai és közigazgatási kar tekintetében végzett lobbitevékenységek vonatkozásában az átláthatósági és HATVP-jelentéstételi követelmények betartása;**
- **A bármely országban és bármely személy tekintetében folytatott lobbitevékenységek esetében tartózkodniuk kell:**
 - ezeknek a személyeknek jelentős értékű ajándékok vagy előnyök felkínálásától vagy adásától;
 - e személyeknek a rájuk vonatkozó etikai szabályok megszegésére való felbujtásától;
 - e személyekkel információ vagy döntéshozatal csalárd megszerzése érdekében történő kapcsolatfelvételtől;
 - ezektől a személyektől információ vagy döntés szándékos félretájékoztatással történő megszerzésétől vagy bármely módon történő megtévesztésük megkísérlésétől;
 - olyan szemináriumok, rendezvények vagy találkozók szervezésétől, ahol az említett személyek előadását bármilyen formában díjazták;
 - az e személyektől szerzett információk kereskedelmi vagy reklámcélokra történő felhasználásától;
 - harmadik személyeknek kormányzati, közigazgatási vagy független hatóságtól származó iratok értékesítésétől vagy az említett hatóságok és közigazgatási szervek céges levélpapírjának vagy logójának felhasználásától;

- e személyek közvetlen kíséretébe tartozó személyekkel való kapcsolattartásban a fenti elvek bármelyikének megsértése.

3. RENDELKEZÉSEK – AKKREDITÁCIÓK

A csoporthoz tartozó szervezet által felvállalt lobbitevékenységnek meg kell felelnie a létező akkreditációs rendszernek vagy konkrét jogszabályoknak, és különösen az akkreditáló szervezet magatartási kódexének. A csoporthoz tartozó szervezetnek be kell szereznie az akkreditációt, ha az előírás, vagy ellenőriznie kell, hogy az igénybe vett külső szolgáltatók azzal rendelkeznek-e.

4. SZAKMAI SZERVEZETEK – SZAKÉRTŐI CSOPORTOK

A szakmai szervezeten vagy szakértői csoporton belül a csoporthoz tartozó szervezet képviselőjére kijelölt személyeknek biztosítaniuk kell, hogy e szervezetek lobbizás céljai és módszerei feleljenek meg a fenti ismertetett szabályoknak. Arról is gondoskodniuk kell, hogy ezek a szervezetek hasonló kódexet vagy belső rendelkezéseket fogadjanak el.

5. LOBBICÉLBŐL KÜLSŐ „ÉRDEKKÉPVISELŐ” IGÉNYBE VÉTELE

Az érdekképviselő kiválasztása: vizsgálati kötelezettség

Érdekképviselőt csak szakmai, morális tulajdonságaira (különösen a korrupció, tisztességtelen vagy versenykorlátozó gyakorlatoktól való tartózkodás vállalására), az irányadó rendelkezések betartására és összeférhetetlenség vagy lobbitevékenységtől való eltiltás fenn nem állására vonatkozó megfelelő vizsgálatok és ellenőrzések után lehet választani.

Korábbi politikai szereplők (miniszterek, helyi hatóságok elnökei, stb.) vagy nemzeti vagy nemzetközi szervezetek köztisztviselői megbízásának vagy szolgáltatásaik igénybe vételének meg kell felelnie a jogállásukra vonatkozó szabályoknak (pl. a leköszönésüktől eltelt idő vonatkozásában, stb.). Az ilyen személyek szolgáltatásainak lobbicélokra történő igénybe vétele azon a területen, ahol korábban tevékenykedtek, minden esetben csak a leköszönésüktől a törvényben megszabott idő eltelte után lehetséges (ez jelenleg Franciaországban három év, ha a rendelkezések hosszabb időt nem írnak elő).

A Franciaország kívül történő eljárásra érdekképviselő választásakor a jogi főosztálynak kell megadnia az adott országban a lobbizásra és az érintettek irányadó rendelkezésekre és kötelezettségekre vonatkozó minden információt.

Figyelmeztető jelek

Nem képviselheti a csoport egy adott személy, ha:

- nem tudja igazolni, hogy rendelkezik a célra szükséges gyakorlattal és erőforrásokkal;
- nem fogadja el az írásbeli szerződés kötelező rendelkezéseit;
- megtagadja a hivatalos akkreditációt;
- büntetett előéletű, különösen megvesztegetés és korrupció vagy hasonló bűncselekmények miatt.
- jelenleg hivatalban álló választott nemzeti, európai vagy nemzetközi képviselő, vagy miniszteri kabinet, parlament vagy független közgaz-

gatási hatóság tagjai, vagy helyi, nemzeti, európai vagy nemzetközi közhivatalt töltenek be.

Kötelező szerződéses rendelkezések

Az érdekképviselő megbízását hivatalosan, írásbeli szerződésben kell lefektetni.

Az érdekképviselő megbízását a kapcsolatfelvételre és a csoporthoz tartozó érintett szervezet által meghatározott körülmények közötti felszólásra kell korlátozni. Az érdekképviselő semmilyen körülmények között nem ruházható fel döntési jogosultsággal, például a csoporthoz tartozó érintett szervezet nevében történő kötelezettségvállalásra vagy szerződés aláírására.

A szerződésnek tartalmaznia kell egy aláírt nyilatkozatot a megbízás keretében nyújtandó szolgáltatások tekintetében az összeférhetlenség hiányáról.

Az érdekképviselőnek szerződésben kell vállalnia a csoport etikai kódexének és megfelelési programjának, különösen az előnyökre, ajándékokra és meghívásokra vonatkozó elvek betartását. A szerződésnek tiltania kell a korrupciós, tisztességtelen vagy versenykorlátozó gyakorlatokat.

Ha az érintett országban vagy üzleti szektorban van a lobbitevékenységekre vonatkozó etikai charta, az érdekképviselőnek vállalnia kell annak betartását és a szerződésnek tartalmaznia kell a chartában előírt minden rendelkezést.

A csoport etikai elveinek, etikai kódexének és általánosabban az irányadó rendelkezéseknek a megszegése a szerződés felmondását eredményezheti.

Díjak, kifizetési feltételek, a szerződés adminisztrációja és monitoringja

Az érdekképviselőkre is irányadóak a közvetítőkre vonatkozó rendelkezések a díjak, kifizetési feltételek, a szerződés adminisztrációja, monitoringja és archiválása vonatkozásában.

IV. FEJEZET HASZNOS LINKEK ÉS HIVATKOZÁSOK

NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK – kizárási listák	
Világbank	<p>Átfogó tilalommal érintett cégek és magánszemélyek listája: azon cégek és magánszemélyek listája, akiket/amelyeket eltiltottak a Világbank programjaitól és más intézkedéseitől annak csalási és korrupciós szabályzata megszegése miatt; és</p> <p>A nem elfogadható cégek és magánszemélyek listája: ugyanazeket a cégeket és magánszemélyeket sorolja fel. http://web.worldbank.org/external/default/main?theSitePK=84266&contentMDK=64069844&menuPK=116730&pagePK=64148989&piPK=64148984</p>
Afrikai Fejlesztési Bank (AFDB)	http://www.afdb.org/en/about-us/structure/integrity-and-anti-corruption/
Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB)	<p>Integritás megsértése miatt szankcionált szervezetek listája: http://lnadbg4.adb.org/oga0009p.nsf/sancALL1P?OpenView&count=999</p> <p>Átfogó tilalommal érintett szervezetek: http://lnadbg4.adb.org/oga0009p.nsf/sancCrossDebarred?OpenView&count=999</p> <p>Lásd még az átfogó tilalommal érintett szervezetek vonatkozásában a következő linket: https://lnadbg4.adb.org/oai001p.nsf/Content.xsp?action=openDocument&documentId=04F8B397472FD5CD4825804F0003769A</p>
INTERPOL	
	<p>190 államot fed le. A körözött személyekről különféle listákat készít. http://www.interpol.int/en</p>
EGYESÜLT ÁLLAMOK – Minisztériumok által kiadott kizárási listák	
Közbeszerzés	<p>Szerződéskezelő rendszer (SAM) Az Egyesült Államok kormányzati közbeszerzési webhelye, amely a CCR/FedReg, ORCA, és EPLS eszközöket egyesíti. https://www.sam.gov/</p>
USA Pénzügyminisztériuma – OFAC (külföldi vagyont ellenőrző hivatal)	<p>Az OFAC vezeti azon „külön kijelölt polgárok és eltiltott személyek listáját”, akiknek vagyonát az Egyesült Államokban zárolták és akikkel az üzleti kapcsolat tiltott. https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx</p>
USA Kereskedelmi Minisztériuma – Ipari és Biztonsági Iroda (BIS)	<p>Elutasított személyek listája: Megtiltja a listán szereplőkkel exporttevékenység folytatását. http://www.bis.doc.gov/dpl/default.shtm</p> <p>Ellenőrizetlen lista: A listán szereplő cégekkel minden ügylet figyelmeztető jelnek minősül és fokozott átvilágítást von maga után. http://www.bis.doc.gov/enforcement/unverifiedlist/unverified_parties.html</p>

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG	
	https://www.gov.uk/sanctions-embargoes-and-restrictions
EGYESÜLT NEMZETEK SZERVEZETE A Biztonsági Tanács exportkorlátozó intézkedései	
	A Biztonsági Tanács (éves) határozata , amelyben lehetnek embargós vagy vagyonzáró intézkedések. http://www.un.org/french/docs/cs/ Lásd még: http://www.un.org/fr/sc/documents/resolutions/
EURÓPAI UNIÓ	
Külső fellépések	Szankciók vagy korlátozó intézkedések http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/index_en.htm Az EU pénzügyi szankcióinak konszolidált listája és az EU pénzügyi szankciók hatálya alatt álló személyek, csoportok és szervezetek konszolidált listája https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_en_
TRANSPARENCY INTERNATIONAL	
	Az évenként frissített, országokénti korrupciós index (CPI) http://www.transparency.org/cpi

MELLÉKLET

A FRANCIA POLITIKAI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KARRAL KAPCSOLATOS EGYES LOBBITEVÉKENYSÉGEKKEL KAPCSOLATOS JELENTÉSTÉTEL

1. Minden üzleti szegmens kötelezően megfelelő rendszert hoz létre a francia közelet átláthatóságért felelős hatóságnak (*Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique* – HATVP) az irányadó francia rendelkezések szerint a francia politikai és közigazgatási kar felé végzett lobbitevékenységekről minden érdekképviselőt vagy a keretbe tartozó lobbista vonatkozásában szolgáltatandó összes információ időben, az érdekképviselők digitális nyilvántartásáról szóló 2017. május 9-i 2017-867 sz. francia rendeletnek megfelelően történő jelentése érdekében.

2. Az üzleti szegmensnek kell jelenteni a HATVP-nek a hatókörébe tartozó minden „**érdekképviselőtről**”.

3. „**Érdekképviselő**” az üzleti szegmens hatókörébe tartozó minden olyan jogi személy, amelyben a vezető tisztségviselők, munkavállalók vagy tagok egyike főként vagy rendszeresen az állami döntések, különösen törvény vagy rendeletek tartalmának befolyásolását célzó tevékenységekben vesz részt a francia politikai és közigazgatási karral való kapcsolatfelvétel révén, a teljesség igénye nélkül ideértve a következőket:

- kormányzati vagy kabinetminiszterek;
- parlamenti képviselők, azok munkavállalói és más parlamenti tisztviselők és munkavállalók;

- a köztársasági elnök munkavállalói;
- független közigazgatási hatóság (AMF¹, Arcep², CSA³, ADLC⁴, stb.) vagy független hatóság szankcionálási jogkörrel rendelkező tanácsának vagy bizottságának főigazgatója, főtítkára vagy helyettesei és tagjai;
- a miniszterek tanácsa kinevezésére a kormányzati döntéshozatalban pozíciót vagy funkciót betöltő, személyek;
- regionális vagy miniszteri tanácselnökök, 20 000-nél több lakosú települések polgármesterei, választott regionális vagy minisztériumi képviselők, 100 000-nél több lakosú települések tanácselnökei, regionális vagy minisztériumi tanácsok igazgatói, igazgatóhelyettesei és személyzeti főnökei;
- a központi kormányzati közigazgatás egyes főosztályvezetői és igazgatóhelyettesi pozíciói, állami közigazgatási szervek vezetői, decentralizált állami szolgáltatások igazgatói és főtítkári pozíciói, regionális és minisztériumi szolgálatok és 150 000-nél több lakosú városok főigazgatói pozíciói, egyes állami szervek főigazgatói vagy igazgatói pozíciói (egyes önkormányzati együttműködési szervezetek, helyhatósági szervezetek, Párizs város főtítkári, főtítkár-helyettesi, főigazgatói és igazgatói pozíciói, stb.).

(1) *Autorité des marchés financiers* (a francia értékpapír szabályozó szerv) (2) *Autorité de régulation des communications électroniques et des Postes* (francia távközlési szabályozó szerv) (3) *Conseil supérieur de l'audiovisuel* (a francia műsorszolgáltató hatóság) (4) *Autorité de la concurrence* (a francia versenyhatóság)

4. Az állami döntések befolyásolása akkor tekinthető a vezető tisztségviselő, munkavállaló vagy tagok fő tevékenységének, ha saját kezdeményezésükre idejük több mint felét olyan tevékenységekre fordítják, amelyek a fent felsorolt francia politikai vagy közigazgatási személyekre irányuló lobbitevékenységek, egy vagy több állami döntés, és különösen egy vagy több jogalkotási vagy szabályozási rendelkezés befolyásolásának szándékával.

A vezető tisztségviselő, munkavállaló vagy tagok akkor tekinthetők az állami döntések befolyásolása tevékenységében rendszeresen részt vevőnek, ha saját kezdeményezésükre az elmúlt tizenkét hónapban legalább tíz alkalommal kapcsolatba léptek francia politikai és közigazgatási kar a fent felsorolt tagjaival egy vagy több állami döntés, és különösen egy vagy több jogalkotási vagy szabályozási rendelkezés befolyásolásának szándékával.

5. Azonban a fenti 4. pont szerinti értelemben vett kapcsolatfelvételbe nem tartoznak bele a jogszabályok és rendelkezések szerinti alábbi kérelmek:

- engedély kiadása vagy előny igénybevétele, amelyre az engedély megadása vagy előny biztosítása feltételeit teljesítő személyek jogosultak; vagy
- közigazgatási fellebbezés benyújtása vagy olyan lépések megtétele, amelyek az irányadó jog ereje révén az engedély kiadásához, jog gyakorlásához vagy előny megadásához szükségesek.

6. Az üzleti szegmens etikai tisztviselője jelöli ki az üzleti szegmens szintjén a HATVP számára a hatókörébe tartozó minden „érdekképviselőre” vonatkozóan jelentendő információk összeállításáért felelős főosztályt vagy vezetőt. Gondoskodik arról, hogy az üzleti szegmens minden érintett vezető tisztviselője és munkavállalója minden „érdekképviselőt” olyan helyzetbe hozzon, hogy teljesíthesse a HATVP-nek való jelentés jogszabályi kötelezettségét.

7. Az üzleti szegmens etikai tisztviselője összeállítja és körözteti az üzleti szegmens érintett vezető tisztviselőinek és munkavállalóinak az átláthatósági kötelezettségük terjedelmét és tartalmát meghatározó feljegyzést, a rendelkezések hatálya alá tartozó francia politikai és közigazgatási tisztviselők átfogó listáját, a közlendő információk jellegét és mértékét, a jelentési gyakoriságot, az információk összesítéséért és a HATVP részére történő jelentésért felelős főosztály vagy vezető elérhetőségeit.

8. Azok az „érdekképviselők”, akik nem adják meg a szükséges információkat saját kezdeményezésükre vagy a HATVP kérésére, egyévi szabadságvesztéssel és 15 000 EUR pénzbírsággal büntethetők. A HATVP írásbeli figyelmeztetésétől számított három éven belüli újabb szabálysértés ugyanilyen büntetést és bírságot vonhat maga után.

9. A csoport etikai tisztviselője hasonló jelentési rendszert hoz létre az anyavállalatnál és a hatáskörébe tartozó szervezeteknél

BOUYGUES csoport

32 avenue Hoche

F-75378 Paris cedex 08

Tel.: +33 (0)1 44 20 10 00

bouygues.com

Twitter : @csoporteBouygues

NYILATKOZAT

Ez a dokumentum a 2017. június 1-jén irányadó francia rendelkezéseket tekinti át.

Minden frissítést kizárólag a csoport intranetjén lehet közzétenni.

2014 • Frissítve: 2017. szeptember

A Bouygues csoport etikai kódexe és megfelelési programja (Versenyszabályok, korrupcióellenes, pénzügyi információk és értékpapír-kereskedelem, Összeférhetlenség, valamint embargók és exportkorlátozások) a csoport intranetjén érhető el (ByLink).

The Bouygues logo, consisting of the word "BOUYGUES" in white, uppercase letters inside a rounded orange rectangle.

BOUYGUES